



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.004.03.2021

Alojzy Nowak
Prezes Zarządu Głównego
Akademickiego Związku Sportowego
ul. Kredytowa 1a
00-056 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/024 – *Wspieranie rozwoju sportu akademickiego*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Akademicki Związek Sportowy, ul. Kredytowa 1a, 00-056 Warszawa (dalej: AZS, AZS ZG lub Związek).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alojzy Nowak, Prezes Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego od 16 czerwca 2018 r. (dalej: Prezes lub Prezes AZS ZG). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Alojzy Nowak, p.o. Prezesa Zarządu Głównego AZS, od 24 czerwca 2017 r. do 16 czerwca 2018 r. i prof. Tadeusz Słomka, Prezes Zarządu Głównego AZS, od 10 czerwca 2016 r. do 24 czerwca 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego. 2. Efekty realizacji programów i zadań dotyczących sportu akademickiego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 – 2021 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych ¹) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	Wojciech Nędzy, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/12/2021 z 17 maja 2021 r. Tomasz Tokajuk, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 21528 (akta kontroli str. 1)

¹ Tj. do dnia 23 lipca 2021 r.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2021 (do zakończenia kontroli) Akademicki Związek Sportowy podejmował działania na rzecz rozwoju sportu akademickiego. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczące m.in. wykorzystania dofinansowania na podstawie wydatków poniesionych po terminie realizacji zadania; prowadzenia ewidencji księgowej, braku w dekretacjach dowodów księgowych wskazania osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych; nieprowadzenia wymaganych ewidencji – zdaniem NIK – nie miały znaczącego wpływu na osiągnięte cele realizowanych zadań.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie 2017-2021 (do 31 marca) AZS ZG realizował zadania dotyczące rozwoju sportu akademickiego, na które wykorzystał dofinansowanie ze środków publicznych w łącznej kwocie 80 836,9 tys. zł, w tym przekazane przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej⁴ – 78 818,6 tys. zł, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁵ – 1 084,5 tys. zł, jednostki samorządu terytorialnego – 575,4 tys. zł i Państwowy Fundusz Osób Niepełnosprawnych – 358,4 tys. zł. Na zadania dofinansowane przez Ministra Sportu ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, wydatkował w ramach Programu Sport Akademicki 17 500 tys. zł, Programu Akademickie Centra Szkolenia Sportowego – 46 775 tys. zł i Programu Akademickie Mistrzostwa Świata – 8 019,7 tys. zł, natomiast ze środków budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna w ramach Programu Sport dla Wszystkich – 5 424 tys. zł. Środki publiczne wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem, w większości w sposób oszczędny i konkurencyjny oraz zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programach i konkursach. AZS ZG prawidłowo i terminowo rozliczał zadania w ramach zawartych umów dotacyjnych.

AZS ZG w latach 2017-2020 osiągnął zaplanowane cele zadań w zakresie rozwoju sportu akademickiego. W efekcie ich realizacji wsparciem objęto 252 337 uczestników-studentów w ramach programów Ministra Sportu (w Programie Sport Akademicki – 183 118, Programie Sport dla Wszystkich – projekt Młodość Pełna Pasji – 65 286, Programie Akademickie Centra Szkolenia Sportowego – 3 168, Programie Akademickie Mistrzostwa Świata – 765). Realizowane zadania przyczyniły się do upowszechniania sportu wśród studentów, zwiększania poziomu rozgrywek i osiągnięć indywidualnych w zawodach sportowych oraz uzyskiwania osiągnięć medalowych na Uniwersjadach Letnich i Zimowych oraz Akademickich Mistrzostwach Świata. W latach 2016-2020 zawodnicy AZS zdobyli 54 medale na Uniwersjadach Letnich i Zimowych i 130 medali na Akademickich Mistrzostwach Świata, jednak nie uzyskano celu, jakim był awans Reprezentacji Polski w rankingach medalowych tych zawodów, zakładany w Programie Akademickie Centra Szkolenia Sportowego ACSS i Programie Akademickie Mistrzostwa Świata.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: wykorzystania dofinansowania w kwocie 21 500 zł na podstawie wydatków poniesionych po upływie terminu realizacji jednego zadania; prowadzenia ewidencji księgowej w ramach realizowanych zadań w Programie Sport Akademicki i Programie ACSS niezapewniającej pełnego wyodrębnienia środków otrzymywanych z dotacji i wydatków dokonywanych z dotacji; braku w dekretacjach dowodów księgowych wskazania osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych; nieprowadzenia wymaganych ewidencji oraz dokonywania zakupu sprzętu sportowego i specjalistycznego niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Minister właściwy do spraw kultury fizycznej – Minister Sportu i Turystyki, od dnia 15 listopada 2019 r. Minister Sportu, od dnia 6 października 2020 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Dalej: Minister Sportu.

⁵ Dalej: Minister NiSW.

AZS ZG w ramach jednego zadania; nieprzechowywania pełnej dokumentacji związanej z realizacją jednej umowy przez okres wskazany w umowie o dofinansowanie. Ponadto niezgodnie z Programem Sport Akademicki na lata 2018-2020 pobierano opłaty od uczestników/zawodników za udział w Akademickich Mistrzostwach Polski przez jednostki podlegające AZS realizujące zadania przydzielone przez AZS ZG zadań, co zdaniem NIK wynikało z niewłaściwego nadzoru AZS ZG nad realizacją tych zadań. NIK zwraca także uwagę, że w ramach realizacji zadań w Programie Sport Akademicki AZS ZG nie zawierał porozumień lub umów o współpracy z jednostkami podległymi, tj. organizacjami środowiskowymi i klubami sportowymi, regulujących zobowiązania wynikające z umowy o dofinansowanie, w zakresie m.in. wydatkowania i rozliczenia przydzielonych środków dotacji na zadania wykonywane przez te jednostki.

W AZS ZG nie wprowadzono także skutecznego mechanizmu weryfikacji stanu organizacyjnego w zakresie pozyskiwania z jednostek podlegających AZS (organizacji środowiskowych, klubów sportowych) i oceny danych o liczbie studentów, zawodników zarejestrowanych w polskich związkach sportowych⁶, trenerów, instruktorów, sekcji sportowych, pozwalających na coroczne ich monitorowanie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2017-2021 (do 31 marca) AZS ZG realizował ogółem 54⁸ umowy o dofinansowanie zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego, na realizację których wykorzystał łącznie 80 836,9 tys. zł, w tym:

- 30 umów zawartych z Ministrem Sportu – wykorzystano 78 818,6 zł, w tym jedną umowę na realizację zadania inwestycyjnego 1 050 tys. zł,
- 5 umów zawartych z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego – wykorzystano 1 084,5 zł,
- 16 umów zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego (jst) – wykorzystano 575,4 zł,
- dwie umowy (w 2018 r. i 2020 r.) z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – wykorzystano 358,4 zł⁹,
- jedną umowę dofinansowaną ze środków z budżetu Unii Europejskiej¹⁰.

Ponadto AZS zawarł z trzema podmiotami sześć umów sponsorskich, w wyniku których wykorzystał 2 915,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 5-9)

1.2. Minister Sportu w latach 2018-2020 udzielił AZS ZG dofinansowania na realizację zadania polegającego na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży pn. Sport Akademicki - Młodość Pełna Pasji - Program rozwoju sportu w środowisku

⁶ Dalej: pzs.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Na dzień sporządzenia wystąpienia trzy umowy nie zostały rozliczone, ponieważ realizacja dotowanego zadania nie zakończyła się. Wartości wykorzystanych dotacji tych umów nie zostały doliczone do łącznej kwoty.

⁹ Środki publiczne udzielone przez PFRON nie zostały objęte kontrolą NIK.

¹⁰ Umowa zawarta dnia 18 listopada 2020 r. na kwotę 50 700 euro ramach programu Erasmus+: Sport small collaborative partnerships (umowa nierozliczona na dzień zakończenia kontroli). Środki finansowe w ramach ww. umowy nie objęto kontrolą NIK.

akademickim w ramach Programu „Sport Akademicki”¹¹, ze środków finansowych Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹² w łącznej kwocie 17 500 tys. zł, na podstawie umów: nr 2018/0128/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z dnia 23 kwietnia 2018 r., kwota dofinansowania 5 500 tys. zł, okres realizacji 1 stycznia – 31 grudnia 2018 r.; nr 2019/0021/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z dnia 28 lutego 2018 r., kwota dofinansowania 6 000 tys. zł, okres realizacji 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r.; nr 2020/0042/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/BP z dnia 13 marca 2020 r., kwota dofinansowania 6 000 tys. zł, okres realizacji 1 stycznia – 31 grudnia 2020 r.

Badaniu poddano dwie umowy: nr 2018/0128/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z¹³ i nr 2020/0042/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/BP¹⁴ w ramach Programów Sport Akademicki ogłoszonych przez Ministra Sportu odpowiednio 23 kwietnia 2018 r. i 13 marca 2020 r.

Przy realizacji ww. umów, AZS ZG przekazywał część zadań do realizacji w 2018 r. i 2020 r., wraz z przyznanymi kwotami dotacji podlegającym 17 Organizacjom Środowiskowym AZS (OŚ) i Klubom sportowym AZS (Klub AZS). Ogólny podział środków finansowych na zadania centralne i środowiskowe, a także podział środków dla poszczególnych OŚ i Klubów AZS na rozgrywki regionalne i całoroczne zajęcia w sekcjach sportowych podejmowano Uchwałami AZS ZG w sprawie przyjęcia podziału środków finansowych na 2018 r. i 2020 r.¹⁵. Na przydzielone OŚ i Klubów AZS zadania przekazano dotacje¹⁶. Ostateczne wykorzystanie dotacji w ramach trzech zadań centralnych (kwoty dotacji w 2018 i 2020 r.): Akademickie Mistrzostwa Polski (AMP) i Igrzyska Studentów Pierwszego Roku (ISPR) – 1 950 tys. zł, 2 200 tys. zł; Puchary ZG AZS – 150 tys. zł, 100 tys. zł; Europejskie Igrzyska Akademickie – 200 tys. zł, 300 tys. zł; Szkolenia – 228,5 tys. zł, 250 tys. zł; Wydawnictwa – 150 tys. zł, 250 tys. zł; na zadania środowiskowe obejmujące rozgrywki regionalne – Liga Międzyuczelniana i całoroczne zajęcia w sekcjach sportowych – 2 800 tys. zł, 2 900 tys. zł. Wzrost wydatków AZS ZG w 2020 r. (1 982,8 tys. zł) w stosunku do roku 2018 r. (421,3 tys. zł), wynikał z przejęcia realizacji koordynacji i organizacji Akademickich Mistrzostw Polski (AMP), jakie w latach 2018-2019 realizowała organizacja środowiskowa AZS Warszawa.

W celu określenia proporcji podziału środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań środowiskowych przez 17 jednostek stosowano kryteria zawarte w załączniku nr 3 do Regulaminu Ogólnego AMP (edycje 2018-2020)¹⁷.

(akta kontroli str. 268-278, 287, 579-586, 605-613, 723-724, 967)

¹¹ Dalej: Program Sport Akademicki.

¹² Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej – państwowy fundusz celowy utworzony na podstawie art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2094, ze zm.). Wydatki FRKF są przeznaczone na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej. Dysponentem FRKF jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej. Dalej: FRKF.

¹³ Dalej: umowa Sport Akademicki 2018.

¹⁴ Dalej: umowa Sport Akademicki 2020.

¹⁵ Uchwały z dnia 24 lutego 2018 r. i z dnia 6 lutego 2020 r. dalej: Uchwała w sprawie podziału środków.

¹⁶ Łączne kwoty rozliczonych dotacji dla poszczególnych jednostek wyniosły odpowiednio w roku 2018 i 2020: KU AZS PO Opole – 158 667 zł, 149 599 zł; OŚ AZS Białystok – 62 678 zł, 86 957 zł; OŚ AZS Częstochowa – 40 145 zł, 25 630 zł; OŚ AZS Gdańsk – 188 759 zł, 206 597 zł; OŚ AZS Katowice – 563 376,25 zł, 633 505 zł; OŚ AZS Kielce – 67 067 zł, 5 000 zł; OŚ AZS Kraków – 415 910,34 zł, 393 875 zł; OŚ AZS Lublin – 349 571,60 zł, 334 817 zł; OŚ AZS Łódź – 217 417 zł, 195 020 zł; OŚ AZS Olsztyn – 63 327 zł, 66 566 zł; OŚ AZS Poznań – 444 083,04 zł, 399 432 zł; OŚ AZS Rzeszów – 190 734 zł, 173 239 zł; OŚ AZS Szczecin – 130 626,91 zł, 135 239,93 zł; OŚ AZS Toruń – 161 721 zł, 116 609,80 zł; OŚ AZS Warszawa – 1 675 755,24 zł, 658 983 zł; OŚ AZS Wrocław – 302 420 zł, 209 025,56 zł; OŚ AZS Zielona Góra – 24 964 zł, 52 676 zł; AZS Zarząd Główny – 421 277,62 zł; 1 982 780,71 zł; AZS Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego (AZS COSA) – 174 448 zł (2020 r.).

¹⁷ Kryteria te opierają się na sumie punktów zdobytych łącznie przez wszystkie Kluby uczelniane AZS z danej OŚ za: rozgrywki regionalne, liczbę członków AZS, AMP wg rankingu za poprzedni rok akademicki, udział w AME, Pucharach ZG AZS. Przewidziana kwota dotacji na całe zadanie, jest dzielona przez łączną liczbę punktów wszystkich OŚ. W 2018 r. w rozgrywkach regionalnych wartość punktu wyniosła 74,93 zł, a dla całorocznych zajęć w sekcjach sportowych – 7,35 zł. W 2020 r. odpowiednio było to 74,40 zł i 8,54 zł.

AZS ZG wybierał organizatorów poszczególnych rozgrywek w ramach AMP na podstawie konkursu ofert weryfikowanych przez powołany w AZS ZG Zespół ds. upowszechniania kultury fizycznej. Decyzję o przydziale organizacji poszczególnych AMP, na podstawie propozycji zespołu, w drodze uchwały, podejmuje AZS ZG. W analogiczny sposób przeprowadzany jest wybór jednostek organizujących Pucharu ZG AZS.

(akta kontroli str. 268-275, 605-613, 723-724)

Zarząd zlecał jednostkom organizacyjnym realizację poszczególnych komponentów w ramach umowy Sport Akademicki 2018 pismem z dnia 3 kwietnia 2018 r., a umowy Sport Akademicki 2020 pismem z dnia 6 marca 2020 r. W obu pismach zawarto informacje o pozyskaniu z Ministerstwa Sportu dofinansowania zadań w ramach Programu Sport Akademicki, o uchwale Prezydium Zarządu Głównego AZS w sprawie podziału dotacji na poszczególne zadania i jednostki AZS w oparciu o zamieszczone na stronie www.azs.pl kryteria i bieżące założenia organizacyjne, oraz o przekazanych jednostce zadaniach wraz z przeznaczonymi na ten cel środkami. W piśmie zawarto pouczenie o zamieszczeniu na stronie www.azs.pl w zakładce¹⁸ instrukcji i wzorów dokumentów dotyczących realizacji i rozliczania otrzymanego dofinansowania.

AZS ZG, w dniach 12 maja 2018 r. i 15 maja 2020 r. przyjął odpowiednio Zasady rozliczania dofinansowania w ramach programu Młodość Pełna Pasji/zadań Sportu Powszechnego na rok 2018 i 2020. Wskazano w nich zadania do realizacji oraz zobowiązania jednostek podlegających m.in. do wydatkowania i rozliczania dofinansowania zgodnie z przyjętymi zasadami, terminowego rozliczania zrealizowanych zadań, wykazania minimum 5% środków własnych, a także prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej.

W ramach czynności sprawozdawczych, jednostki podlegające po zrealizowaniu zadań złożyły do AZS ZG, jako załączniki do umowy dotacyjnej (dla każdego zadania): rachunek, rozliczenie rzeczowo-finansowe kosztów zadania zleconego, deklarację rozliczającą dotację, zestawienie finansowe faktur, rozliczenie rzeczowo-finansowe kosztów pośrednich.

(akta kontroli str. 287, 291-296, 717-722, 967)

NIK zwraca uwagę, że w latach 2018-2020, w związku z realizacją zadań dofinansowanych przez Ministra Sportu w ramach Programu Sport Akademicki AZS ZG nie zawierał porozumień lub umów o współpracy regulujących zobowiązania AZS wynikające z realizacji umowy o dofinansowanie z jednostkami podlegającymi, tj. OŚ i Klubami AZS, w zakresie m.in. wydatkowania przydzielonych kwot dotacji na zadania, sposobu wykorzystania dotacji, ustalenia posiadania praw autorskich i pokrewnych, rozliczania dotacji i potrzebnej dokumentacji rozliczeniowej zatwierdzonej przez osoby reprezentujące te jednostki. Z zapisów umowy Sport Akademicki 2018 i umowy Sport Akademicki 2020 wynika szereg obowiązków, jakie powinny realizować terenowe jednostki podlegające AZS, tj. OŚ i Klubów AZS oraz przez AZS ZG, jakie nie w pełni zostały podzielone na te jednostki (uchwały ws. podziału środków dotacji, zasady dofinansowania, instrukcje rozliczania dofinansowania, druki rozliczenia zamieszczane na stronie internetowej www.azs.pl, itd.). AZS Zarząd Główny nie określał w porozumieniu lub umowie o współpracy zasad realizacji zadania na dany rok. Część obowiązków w zakresie realizacji umowy – zadania leży w gestii AZS ZG, m.in. posiadanie praw autorskich praw majątkowych do utworów powstałych w związku z realizacją zadania, posiadanie oświadczeń dotyczących przetwarzania danych osobowych w zakresie realizacji

¹⁸ DLA DZIAŁACZA/ SPORT POWSZECHNY/ ROZLICZENIA (<http://azs.pl/dla-dzialacza/sport-powszechny/rozliczenia-2020>, dostęp: 16 lipca 2021 r.).

zadania publicznego, składania sprawozdań miesięcznych oraz końcowych z realizacji całego zadania (OŚ, Kluby AZS i AZS ZG), zasad nadzoru i kontroli przez AZS ZG z realizacji zadania przez jednostki podległe oraz określenie ich odpowiedzialności.

Sekretarz Generalny AZS, Pan Dariusz Piekut wyjaśnił, że zapisy decyzji ogłaszającej konkurs na realizację zadania Młodość Pełna Pasji w części zatytułowanej: Istotne informacje dotyczące zadań realizowanych w ramach Programu, mówią, że: „W przypadku realizacji zadań przy udziale podmiotów niebędących w strukturach organizacyjnych wnioskodawcy, należy je wyszczególnić we wniosku w rubryce dotyczącej zdolności realizacyjnej wnioskodawcy oraz scharakteryzować podstawy i zakres współpracy (np. stosowne porozumienie)”. W związku z powyższym, AZS realizując zadania opisane umową dotyczącą przedmiotowego programu w oparciu własną strukturę: terenowe jednostki organizacyjne AZS - Organizacje Środowiskowe AZS i Kluby AZS, nie zawiera z nimi porozumień ani umów, a stosuje wewnętrzne regulacje dotyczące podziału i przyznawania środków oraz ich rozliczenia. W naszej ocenie porozumienia lub umowy mogłyby być lepszym rozwiązaniem, ale obawiamy się, że tego typu rozwiązanie traktowane byłoby jako podzlecenie zadań. Brakuje w tym zakresie precyzyjnych wytycznych.

Zdaniem NIK zakres realizowanych zadań zleczanych jednostkom podlegającym AZS ZG powinien być określony w sposób wzajemny w zakresie praw i obowiązków dotyczących m.in. wydatkowania dotacji oraz zakresu i terminów rozliczenia z otrzymywanych dotacji przez OŚ i Kluby AZS, dostosowanych do rozliczenia całej dotacji przez AZS ZG.

(akta kontroli str. 268-275, 287-296, 579-586)

Przy realizacji zadania w ramach umowy Sport Akademicki 2018 wykorzystano całą kwotę dofinansowania 5 500 tys. zł. Całkowity koszt realizacji zadania 11 135 769,06 zł. Przy realizacji zadania w ramach umowy Sport Akademicki 2020 wykorzystano całą kwotę dofinansowania 6 000 tys. zł. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 10 373 075,16 zł.

Udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł w realizacji zadania nie był mniejszy niż 20% wymagany w Programie Sport Akademicki na 2018 i 2020 r. Koszty pośrednie zadania nie przekroczyły wymaganej 10% sumy kosztów bezpośrednich z dotacji. Poniesione koszty bezpośrednio¹⁹ i pośrednio²⁰ obu badanych umów były zgodne z katalogiem kosztów określonych w Programie Sport Akademicki.

W ramach umowy Sport Akademicki 2018, w jedno z zadań realizowane przez jednostkę podlegającą – AZS Warszawa, zostało wykonane, po terminie obowiązywania umowy o dofinansowanie, tj. w lutym 2019 r. Poniesione koszty rozliczono 21,5 tys. zł w ramach dotacji, co było niezgodne z § 8 ust. 1 ww. umowy. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 279-284, 734-746, 967)

Za uczestnictwo w AMP organizator pobierał od uczelni/Klubu AZS opłatę startową w wysokości 20 zł za uczestnika. W toku kontroli NIK, przeprowadzanej w jednostkach podlegających, tj. w AZS Warszawa i Organizacji Środowiskowej

¹⁹ Koszty dotyczące zakupu sprzętu sportowego, dyplomów, medali, pucharów; zakupu lub produkcji materiałów promocyjnych; transportu uczestników, urządzeń i sprzętu; wynajmu obiektów, urządzeń i sprzętu; promocji przedsięwzięcia; wsparcia logistycznego, działań marketingowych; usług wydawniczych; obsługi sędziowskiej, technicznej, medycznej, instruktorskiej i eksperckiej; wyżywienia i zakwaterowania.

²⁰ Koszty dotyczące wynajmu lokalu; zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i urządzeń biurowych; łączności i korespondencji; opłat za nośniki energii; podróży służbowych; wynagrodzeń osób obsługujących zadanie.

AZS w Poznaniu, ustalono, że pobierane „opłaty startowe”, pochodzą od osób prywatnych (m.in. studentów), a nie jak zakładano od uczelni czy klubów sportowych. Było to niezgodne z Programem Sport Akademicki na lata 2018-2020, w których określono, że przedsięwzięcie realizowane w ramach niniejszego zadania nie może zakładać pobierania jakichkolwiek opłat od uczestników. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 268-269, 605-613, 712-716, 967)

AZS ZG, zgodnie umową Sport Akademicki 2018 i umową Sport Akademicki 2020 sporządzał comiesięczne sprawozdania merytoryczno-finansowe z realizacji części zadania i terminowo przedstawiał je do Ministerstwa. Końcowe sprawozdanie z realizacji umowy Sport Akademicki 2018 i umowy Sport Akademicki 2020 z wymaganymi załącznikami złożono do Ministerstwa terminowo.

(akta kontroli str. 287, 297-305, 967)

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²¹, do realizacji zamówień przez AZS ZG nie stosuje się przepisów tej ustawy. Zgodnie z § 15 ust. 2 umowy Sport Akademicki 2018, a także § 16 ust. 2 umowy Sport Akademicki 2020 wydatkowane środki zobowiązano się wydatkować w sposób celowy, oszczędny i konkurencyjny. Przy realizacji umowy Sport Akademicki 2018, zawarto z wykonawcami 42 umowy²², wśród których najwyższa wartość wynosiła 4150 zł na obsługę techniczną. Przy realizacji umowy Sport Akademicki 2020, zawarto z wykonawcami 117 umów²³, wśród których najwyższa wartość umowy wyniosła 110 021,15 zł²⁴.

Badaniu poddano 30 dowodów księgowych o wartości 221 391,05 zł wydatkowanego dofinansowania w 2018 r., tj. 53% wydatków AZS ZG, a także 75 dowodów księgowych o wartości 1 017 984,24 zł wydatkowanego dofinansowania w 2020 r., tj. 51% wydatków AZS ZG. Zbadane dokumenty za 2018 r. spełniały wymogi określone w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵.

Na wszystkich badanych dowodach księgowych²⁶ i dekreatacjach za 2020 r. z programu RAKS SQL Finanse i księgowość brak było wskazania osoby odpowiedzialnej za zaksięgowanie kosztów w księgach rachunkowych. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 307-314, 489-493, 617-629, 727, 733, 855-967)

1.3. W latach 2017-2021 (do 31 marca) AZS ZG wykorzystał dofinansowanie udzielone przez Ministra Sportu w ramach Programu „Sport dla Wszystkich” upowszechniania sportu w społeczeństwie poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu różnych grup społecznych i środowiskowych finansowany ze środków z budżetu część 25 – Kultura fizyczna w łącznej kwocie 5 424 tys. zł.

Badaniem objęto dwie umowy o dofinansowanie, tj. nr 2017/0347/0273/UDot/DS./01/MS z dnia 24 maja 2017 r. na realizację zadania pt. Curling Festival 2017, kwota dofinansowania 20 tys. zł oraz

²¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Ustawa została uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r. Dalej: ustawa Prawo zamówień publicznych.

²² 27 umów o dzieło, 11 umów zlecenia, 4 umowy o świadczenie usług.

²³ 3 umowy o dzieło, 109 umów zlecenia, 5 umów o świadczenie usług.

²⁴ Umowa zawarta z firmą Print Plus, na wykonanie koszulek promocyjnych.

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

²⁶ 75 badanych dowodów.

nr 2017/0349/0273/UDot/DS/01/MS z dnia 24 maja 2017 r. na realizację zadania pt. IV Regaty Wioślarskie, kwota dofinansowania 20 tys. zł. Zgodnie z Uchwałą Prezydium AZS ZG z 2 marca 2017 r. dotyczącą aplikowania, realizacji i rozliczania zadań jednostek AZS, realizację zadań wynikających z ww. umów przekazano jednostkom AZS – Klubowi AZS UJ Kraków, a także Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego AZS Wilkasy. Rozliczenia dotacji dokonał AZS ZG.

Udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł, przy realizacji obu zadań, był zgodny z wymaganiami programu. Przy realizacji obu umów prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dofinansowania oraz wydatków dokonywanych z dofinansowania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Badaniu poddano jeden dowód księgowy o wartości 18 182 zł z dofinansowania w ramach zadania Curling Festival 2017 (91% wydatków) oraz jeden dowód księgowy o wartości 19 081 zł z dofinansowania w ramach zadania IV Regat Wioślarskich (95% wydatków). Zbadane dokumenty spełniały wymagania określone w art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Poniesione ze środków MSiT koszty bezpośrednio²⁷ i pośrednio²⁸ były zgodne z katalogiem kosztów określonych w programie. Koszty pośrednie przy realizacji obu umów nie przekroczyły 10% kosztów bezpośrednich z dotacji. Kwoty otrzymanych dotacji wykorzystano w całości. Sprawozdania końcowe zawierały wszystkie wymagane załączniki i zostały złożone przez AZS ZG do Ministerstwa terminowo.

(akta kontroli str. 727-733, 967)

1.4. Na zadania realizowane w ramach ogłoszonego przez Ministra Sportu Programu dofinansowania ze środków FRKF zadań w zakresie szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży, realizowanego w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego, Wojskowych Centrach Szkolenia Sportowego, Ośrodkach Szkolenia Sportowego Młodzieży Ludowych Zespołów Sportowych dotyczące szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży akademickiej (Program ACSS) wydatkowano ogółem 46 775 tys. zł (po 11 500 tys. zł w 2017 i 2018 r., 11 790,1 tys. zł w 2019 r., 11 984,9 tys. zł w 2020 r.).

Badaniu poddano dwie umowy o dofinansowanie, tj. nr 2018/0243/0281/SubB/DSW z dnia 8 czerwca 2018 r.²⁹ i nr 2020/0222/0281/SubB/DSW z dnia 31 lipca 2020 r.³⁰, zawarte pomiędzy Ministrem Sportu a AZS ZG.

AZS ZG przekazywał część zadań wynikających z ww. umów do realizacji OŚ i Klubom AZS – dla obu umów po 12 certyfikowanych Klubów AZS, a także 12³¹ klubów AZS w 2018 r. i czterem³² w 2020 r. nieposiadającym certyfikatu ACSS, a których zawodnicy zostali zakwalifikowani do programu. Zgodnie z § 15 ww. umów, Minister Sportu wyraził zgodę na przeniesienie praw i obowiązków wynikających z realizacji umów ww. jednostki podlegające AZS ZG.

²⁷ Koszty dotyczyły transportu, wynajmu obiektów, obsługi technicznej, wyżywienia, zakwaterowania, zakupu dyplomów, medali i pucharów, zakupu lub produkcji materiałów promocyjnych.

²⁸ Wynagrodzenia osób obsługujących zadanie.

²⁹ Dalej: umowa ACSS 2018.

³⁰ Dalej: umowa ACSS 2020.

³¹ AZS AWF Białą Podlaską, AZS AWFIS Gdańsk, AZS AWF Gorzów Wielkopolski, AZS AWF Katowice, AZS AWF Kraków, AZS KŚ WL Lublin, AZS Łódź, AZS UWM Olsztyn, AZS Politechniki Opolskiej, AZS AWF Poznań, AZS AWF Warszawa, AZS AWF Wrocław, a także AZS AJD Częstochowa, AZS Politechniki Śląskiej Gliwice, AZS AGH Kraków, OŚ AZS Kraków, AZS Politechniki Łódzkiej, Klub Judo AZS Opole, OŚ AZS Poznań, AZS OŚ Szczecin, AZS UMK Toruń, AZS UW Warszawa, AZS Wratislavia (Politechnika) Wrocław, AZS Uniwersytetu Przyrodniczego Wrocław, AZS Uniwersytetu Ekonomicznego Wrocław, AZS Zakopane.

³² AZS AWF Białą Podlaską, AZS AWFIS Gdańsk, AZS AWF Gorzów Wielkopolski, AZS AWF Katowice, AZS AWF Kraków, AZS KŚ Lublin, AZS Łódź, AZS UWM Olsztyn, AZS Politechniki Opolskiej, AZS AWF Poznań, AZS AWF Warszawa, AZS AWF Wrocław, a także OŚ AZS Poznań, AZS OŚ Szczecin, AZS UMK Toruń, AZS Zakopane.

Pismami z 18 grudnia 2017 r. i 16 grudnia 2019 r. AZS ZG wskazał jednostki włączone do realizacji zadań i prowadzenia szkolenia w ramach ww. umów. Poinformowano w nich o obowiązkach przygotowania wniosku, a w przypadku otrzymania dofinansowania niezbędnej dokumentacji do prawidłowego i terminowego realizowania umowy, zgodnie z ogłoszonym Programem ACSS, zawartym w nim katalogiem kosztów, umową na realizację programu, a także innymi – przekazanymi przez zarząd wytycznymi. Pismo zawierało też pouczenie o możliwości odebrania dotacji lub obowiązku jej zwrotu, w sytuacji nieprzestrzegania wytycznych. Podziału środków dofinansowania dokonano zgodnie z kryteriami dofinansowania zadań związanych ze szkoleniem i współzawodnictwem sportowym młodzieży realizowanych w ACSS w 2018 i 2020 r.

Wkład własny wnioskodawcy lub z innych źródeł w realizację zadania w obu badanych umów był zgodny z wymaganym w Programie ACSS (co najmniej 5% kwoty dofinansowania).

(akta kontroli str. 318-329, 523-578, 718-719, 727-733, 967)

Koszty pośrednie przy realizacji obu badanych umów, nie przekroczyły 10% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania. Poniesione koszty bezpośrednie³³ i pośrednie³⁴ w badanych umowach były zgodne z katalogiem kosztów określonych w programie. Koszty wynagrodzeń osobowych, bezosobowych i pochodnych od wynagrodzeń za obsługę zadania w realizacji umowy ACSS 2018, wyniosły 78% kosztów pośrednich³⁵. Wynagrodzenia osób obsługujących zadanie, których czas pracy przeznaczony na realizację zadania odpowiadał pracy na pełny etat, przy realizacji umowy ACSS 2020 nie przekroczyło 5 tys. zł brutto miesięcznie. W ramach zadania nie finansowano ze środków dotacji wynagrodzenia urzędującego prezesa i wiceprezesów AZS ZG.

Do dnia zakończenia kontroli NIK w AZS ZG, nie udostępniono kontrolerom NIK wymaganych w ramach realizacji umowy nr 2020/0222/0281/SubB/DSW ewidencji³⁶. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 324-326, 329-330, 632-634, 967)

AZS ZG nie podlega przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych, a podczas realizacji obu umów, w ramach ACSS 2018 r. finansowana była jedna umowa na usługi telekomunikacyjne, zawarta w 2014 r., następnie aneksowana, a w ramach ACSS 2020 nie zawierano żadnej umowy w trybie opisanym w § 17 ust. 2 umowy, chociaż dokonano zakupów sprzętu od 6 podmiotów na łączne kwoty: 112 746,72 zł, 97599,98 zł, 56 327,97 zł, 111 996 zł, 90 150 zł, 48 000 zł³⁷.

Przy dokonywaniu zakupów, nie przestrzegano wewnętrznych wytycznych AZS w zakresie m.in. wysyłania zapytania ofertowego do co najmniej trzech podmiotów.

³³W postaci zgrupowań i konsultacji krajowych i zagranicznych, zawodów krajowych i zagranicznych, doszkalania kadry szkoleniowej, leków, suplementów diety, odżywek, zakupu i obsługi sprzętu sportowego i specjalistycznego, badań diagnostycznych/monitoringu, osobowego i bezosobowego funduszu płac, działalności gospodarczej, ubezpieczenia zawodników.

³⁴W postaci kosztów związanych z opłatami za nośniki energii, zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i urządzeń biurowych oraz programów komputerowych, konserwacji urządzeń biurowych i środków transportu, łączności i korespondencji, wynajmu lokalu, opłat bankowych, podróży służbowych, stworzenia, utrzymania i administrowania stroną www, a także usług obcych związanych z obsługą finansową i organizacyjną zadania.

³⁵Pismem nr Ldz. SP/297/2018 z 30 kwietnia 2018 r. AZS ZG zwrócił się do Ministra o zgodę na zwiększenie kosztów na wynagrodzenia z 30% do 78% kosztów pośrednich, uzyskując zgodę

³⁶Dystrybucji suplementów diety i odżywek, dystrybucji sprzętu sportowego, wykazu badań diagnostycznych zawodników, listy uczestników akcji szkoleniowych, miejsc pobytu zawodników do celów kontroli antydopingowej, ubezpieczeń zawodników kadry narodowej od następstw nieszczęśliwych wypadków.

³⁷New Level Sport, Adam Killian, ul. Olchowa 18, Słupsk; PPHU Sportimpex Jacek Szafranski, ul. Warszawska 31a, Warszawa; Polskok sp. z o.o. Wodzińska 1, Chrzanów; Mał-Communication, ul. Zielona 11a/1, Józefów; BRS Robert Borys, ul. Dolna 21b/61, Warszawa; Surfoteka Anna Galecka, ul. Hestii 3, Sopot.

Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 503-506, 522, 967)

Prowadzona ewidencja księgową w ramach realizowanych przez AZS ZG zadań w ramach Programu ACSS nie zapewniała pełnego wyodrębnienia środków otrzymywanych z dotacji i wydatków dokonywanych z dotacji. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Badaniu poddano 7 dowodów księgowych o łącznej wartości 119 034 zł z dofinansowania wydatkowanego w ramach umowy ACSS 2018 (50% kwoty dofinansowania), a także 18 dowodów o łącznej wartości 516 751 zł w ramach umowy ACSS 2020 (55% kwoty dofinansowania). Na wszystkich³⁸ wydrukach dowodów księgowych z 2020 r. (dekretacjach) z programu RAKS SQL Finanse i księgowość brak było podpisów osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Kwotę dofinansowania z umowy ACSS 2018 wykorzystano w całości. W związku z niewykorzystaniem kwoty dotacji z umowy ACSS 2020 w wysokości 15 154 zł i zwrócił ją na rachunek Ministerstwa wraz z należnymi odsetkami. Końcowe sprawozdania obu badanych umów zawierały wymagane załączniki, zostały złożone terminowo do Ministerstwa w wyznaczonym terminie.

(akta kontroli str. 331-334, 489-493, 717-722, 727-733, 759-854)

1.5. W latach 2017-2021 (do 31 marca) w ramach Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży (Program AMŚ) Minister Sportu dofinansował zadania przygotowania zawodników i udziału akademickiej reprezentacji Polski w Uniwersjadach Letnich i Zimowych oraz Akademickich Mistrzostwach Świata w łącznej kwocie 8 019,7 tys. zł (2 730 tys. zł w 2017 r., 2 500 tys. zł w 2018 r., 2 385,6 tys. zł w 2019 r., 404,1 tys. zł w 2020 r.).

Badaniu poddano dwie umowy dotacji, tj. nr 2019/0186/0281/SubB/DSW³⁹ z dnia 21 maja 2019 r. (kwota dofinansowania 2 385 565,75 zł) i nr 2020/0098/0281/SubB/DSW⁴⁰ z 22 maja 2020 r. (kwota dofinansowania 404 156,45 zł) zawarte pomiędzy Ministrem a AZS ZG. Zarząd był jedynym operatorem ww. umów i nie przekazywał osobom trzecim realizacji zadań.

AZS ZG wniósł wymagany wkład własny (5%), koszty pośrednie przy realizacji umowy Uniwersjady 2019 i umowy AMŚ 2020, nie przekroczyły 10% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania⁴¹.

(akta kontroli str. 345, 644-653, 967)

Badaniu poddano prawidłowość kwalifikacji do programu 20 zawodników z obu umów. Zawodnicy uczestniczący w AMŚ posiadali status studenta i nie przekroczyli 25 lat, a uczestniczący w Uniwersjadach – 28 roku życia. Wszyscy z badanych

³⁸ 7 badanych dowodów

³⁹ Umowa dotyczyła przygotowania i udziału zawodników w Letniej i Zimowej Uniwersjadzie w 2019 r. Dalej: umowa Uniwersjada 2019.

⁴⁰ Umowa dotyczyła przygotowania i udziału zawodników w Akademickich Mistrzostwach Świata w 2020 r. Dalej: umowa AMŚ 2020.

⁴¹ AZS ZG, wraz ze składanym sprawozdaniem końcowym poinformował, że zachowanie kosztów pośrednich w pełnej wysokości (od kwoty 1 064 000 zł) wynika z § 8 ust. 8 umowy AMŚ 2019 (dodanego do umowy Aneks nr 2), który wskazuje, że w ramach środków finansowych przyzanych na realizację zadania publicznego, określonych w § 3 ust. 1 umowy, jako wydatki służące realizacji tego zadania uznaje się również wydatki w części, która jest związana z obsługą zadania przez Zleceniobiorcę w wysokości, o której mowa w § 3 ust. 2 umowy (koszty pośrednie), bez względu na stopień wykonania zadania – w zakresie w jakim niewykonanie zadania miało związek z wystąpieniem stanu zagrożenie epidemicznego albo stanu epidemii. Niewykonanie części zadania wynikało z obostrzeń i ograniczeń spowodowanych pandemią Covid-19.

zawodników posiadali licencję właściwego pzs lub inny dokument potwierdzający uczestnictwo zawodnika we współzawodnictwie sportowym, organizowanym przez dany pzs. AZS ZG posiadał oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych uczestników realizujących zadania objęte programem, w tym przez Ministra Sportu. Wysokość dofinansowania kadry trenerskiej i osób współpracujących była zgodna ze stawkami określonymi w programie.

Rejestracja zawodników i członków kadry szkoleniowej powoływanych do Akademickiej Reprezentacji Polski (ARP) każdorazowo odbywała się za pośrednictwem formularza udostępnionego na stronie internetowej www.azs.pl. Każdy uczestnik Uniwersjady wypełniając kwestionariusz, zaznaczał m.in. pole z oświadczeniem o zapoznaniu się z regulaminem powoływania zawodników do ARP. Jednym z zapisów regulaminu było wyrażenie zgody na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie do Ministerstwa, a także wprowadzanie do systemów teleinformatycznych danych osobowych na potrzeby realizacji oraz rozliczenia programów będących podstawą dofinansowania danego zadania ze środków publicznych.

(akta kontroli str. 347-348, 360-421, 644-660)

W ramach realizacji zadania dla obu badanych umów nie organizowano zgrupowań krajowych ani zagranicznych, a jedynie udział ARP w Letniej i Zimowej Uniwersjadzie w 2019 r., a także AMŚ w 2020 r.

W ramach realizacji obu badanych umów prowadzono ewidencję dystrybucji sprzętu sportowego zawierającą wykaz sprzętu, a także listę osób potwierdzających odbiór sprzętu własnoręcznym podpisem na karcie pobrania, ewidencję ubezpieczeń zawodników kadry narodowej od następstw nieszczęśliwych wypadków, listę obecności na badaniach diagnostycznych z potwierdzeniem obecności własnoręcznym podpisem, a także listy obecności zawodników w Uniwersjadach Letniej i Zimowej, a także AMŚ (w przypadku AMŚ ze względu na rozgrywanie części zawodów w formie zdalnej, potwierdzenia odbioru sprzętu czy obecności na zawodach odbywało się w formie e-mail).

(akta kontroli str. 422-423, 644-653, 967)

Przy realizacji zadania prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych i wydatkowanych z dofinansowania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Badaniu poddano 27 dowodów księgowych o wartości 537 231 zł wydatkowanego przez AZS ZG dofinansowania w ramach umowy Uniwersjada 2019 (23%) oraz 11 dowodów o wartości 168 997 zł wydatkowanego przez AZS ZG dofinansowania w ramach umowy AMŚ 2020 (42%). Na wydrukach wszystkich dowodów księgowych z 2020 r. (dekretacjach) z programu RAKS SQL Finanse i księgowość brak było podpisów osoby odpowiedzialnej. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Przy realizacji Uniwersjady 2019 realizowano 43 umowy⁴², z których najwyższą była o wartości 11 872,09 zł, a w ramach AMŚ 2020, sześć umów⁴³ - najwyższa o wartości 1750 zł. W ramach realizacji zadania, ze środków dotacji nie finansowano wynagrodzenia urzędującego prezesa i wiceprezesa AZS ZG.

Kwotę dofinansowania z umowy Uniwersjada 2019 wykorzystano w całości. Kwotę niewykorzystanej dotacji z umowy AMŚ 2020, w wysokości 659 843,55 zł zwrócono 4 grudnia 2020 r., a kwotę 50 zł wraz z należnymi odsetkami 0,46 zł 26 lutego

⁴² 37 umów zlecenia i 6 umów o świadczenie usług.

⁴³ 2 umowy zlecenia i 4 umowy o świadczenie usług.

2021 r. Sprawozdanie końcowe umowy Uniwersjada 2019 i umowy AMŚ 2020 wraz w wymaganymi załącznikami terminowo złożono do Ministerstwa.

(akta kontroli str. 359, 422-425, 489-493, 644-653, 855-967)

1.6. Badaniem objęto trzy umowy zawarte pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a AZS ZG, w ramach konkursów ofert na Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego, tj.:

- umowa nr MNiSW/2017/BM/344 z dnia 28 lipca 2017 r. na realizację zadania pt. Wsparcie polskich studentów w przygotowaniach sportowych do udziału w Uniwersjadach, Akademickich Mistrzostwach Świata i innych imprezach międzynarodowej rywalizacji sportowej, kwota dotacji 182 tys. zł;

- umowa nr MNiSW/2018/BM/277 z dnia 13 lipca 2018 r. na realizację zadania pt. Wsparcie działalności i przygotowań lokalnych sekcji sportowych osób z niepełnosprawnościami do Integracyjnych Mistrzostw Polski AZS oraz innych studenckich zawodów sportowych, kwota dotacji 250 tys. zł;

- umowa nr MNiSW/2018/BM/278 z dnia 13 lipca 2018 r. na realizację zadania pt. Wsparcie polskich studentów lub doktorantów w aktywnym udziale w Uniwersjadach, Akademickich Mistrzostwach Świata i innych imprezach międzynarodowej rywalizacji sportowej studentów, w tym m.in. wsparcie Akademickich Centrów Szkolenia Sportowego, kwota dotacji 249,5 tys. zł.

Koszty administracyjno-koordynacyjne obsługi zadania, w przypadku żadnej z badanych umów, nie przekroczyły progu 10% środków z dotacji. Wyniosły odpowiednio: 18 tys. zł (9,9%) przy dotacji 182 tys. zł, 22,5 tys. zł (9%) przy dotacji 250 tys. zł, a także 22,5 tys. zł (9%) przy dotacji 249,5 tys. zł i zostały przeznaczone na wynagrodzenia osobowe związane z obsługą finansową i administracyjną.

W ramach realizacji umowy nr MNiSW/2017/BM/344 zawarto dwie umowy zlecenia na Opracowanie programu szkolenia i koordynowanie przygotowań sportowych do Uniwersjady i AMŚ 2018 oraz na Przygotowanie opracowania statystycznego najlepszych wyników lekkoatletycznych i rankingów za rok 2016. Dla umowy nr MNiSW/2018/BM/277 prowadzona dokumentacja realizacji zadania zawierała listę uczestników zorganizowanych pięciu konferencji (imiona i nazwiska uczestników, datę urodzenia, orzeczenie o niepełnosprawności) nazwiska prelegentów, miejsce i tematykę konferencji. W zorganizowanych konferencjach wzięło udział 267 osób. Ponadto prowadzona dokumentacja realizowanego zadania zawierała listy uczestników (imiona, nazwiska, datę urodzenia, orzeczenie o niepełnosprawności) zajęć organizowanych w sekcjach 10 jednostek terenowych AZS, wraz z tematyką zajęć dla poszczególnych treningów i listą osób zaangażowanych w obsługę. Łącznie w zorganizowanych zajęciach wzięło udział 291 osób. W ramach realizacji zadania zawarto 11 umów zlecenia (6 na obsługę instruktorską i 5 na obsługę techniczną). Dla umowy nr MNiSW/2018/BM/278. szkolenie sportowe zawodników wyczynowych realizowane było codziennie, a jego szczegółowy zakres i harmonogram przygotowywany był i realizowany na bieżąco przez sztab szkoleniowy. AZS ZG nie zawierał umów cywilnoprawnych, nie zatrudniał kadry sędziowskiej, szkoleniowej, obsługi technicznej, medycznej, ani wolontariuszy. Kadra szkoleniowa biorąca udział w szkoleniu zatrudniana była przez jednostki delegujące ich do udziału w zgrupowaniu.

Przyznane dotacje w każdej z badanych umów wykorzystano w całości oraz terminowo rozliczono.

(akta kontroli str. 444-450, 495-499, 503-519, 569, 967)

1.7. W latach 2017-2021 (do 31 marca) w AZS ZG zrealizowano jedno zadanie inwestycyjne pn. *Przykrycie halą pneumatyczną na konstrukcji drewnianej boiska wielofunkcyjnego i budowa budynku zaplecza w Górkach Zachodnich* o łącznej

wartości 2 304 350,56 zł na podstawie umowy nr 2016/0174/0281/SubA/DIS/S o dofinansowanie ze środków FRKF w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu – edycja 2016, zawartej w dniu 14 września 2016 r. pomiędzy Ministrem Sportu a AZS ZG⁴⁴. Wysokość dofinansowania ze środków FRKF wyniosła 1 050 tys. zł, i nie przekroczyła 50% wydatków kwalifikowanych zadania inwestycyjnego. Wśród źródeł finansowania środki własne i inne stanowiły 1 354 350,56 zł⁴⁵. Inwestycja obejmowała wybudowanie hali sportowej i budynku zaplecza socjalnego (magazyn, szatnie, część publiczna, siłownia) w Górkach Zachodnich k/Gdańska. Realizację zadania zakończono 17 sierpnia 2017 r.

(akta kontroli str.118-125, 141-168, 251-257, 451-456)

Zgodnie z § 11 ust. 2 i 3 umowy o dofinansowanie AZS ZG był zobowiązany do wyboru w sposób racjonalny, gospodarny i celowy, w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie i jakościowo ofertę, z zachowaniem zasady konkurencyjności i przejrzystości. Na podstawie Regulaminu dotyczącego procedury udzielania zamówienia na realizację Zadania inwestycyjnego pn. „Przykrycie halą pneumatyczną na konstrukcji drewnianej boiska wielofunkcyjnego i budowa budynku zaplecza w Górkach Zachodnich”, AZS ZG ogłosił zamówienie w oparciu o zapytanie ofertowe na swojej stronie internetowej, a także w jego siedzibie, które zawierało opis przedmiotu zamówienia, kryteria oceny ofert, opis warunków udziału w postępowaniu, termin miejsce i warunki składania ofert, a także projekt umowy w celu realizacji zamówienia. Wykonawcę wybrano zgodnie z ww. regulaminem.

(akta kontroli str. 118, 967)

Badaniu poddano dwa dowody księgowe na łączną kwotę 480 996,58 zł, tj. 46% wydatków dofinansowania ze środków FRKF. Zbadane dokumenty stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osobę uprawnioną. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Generalnego AZS, zrezygnowano z prawa odliczenia podatku od towarów i usług (VAT), ze względu na stosowanie przez AZS pre-proporcji do obliczenia kwoty podatku naliczonego podlegającego odliczeniu, dla którego okres rozliczenia podatku naliczonego od środków trwałych jest dziesięcioletni.

Badane wydatki były kwalifikowane. Koszty elementów dodatkowych wyniosły 75 030 zł nie przekroczyły 10% kosztów kwalifikowanych, a koszty ruchomego wyposażenia sportowego oraz koszty wyposażenia służącego utrzymaniu obiektu 5 000 zł i nie przekroczyły 20% kosztów kwalifikowanych. Do faktur za zrealizowane roboty budowlane załączono protokoły odbioru robót budowlanych, zatwierdzone przez kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego, a na zrealizowane usługi i dostawy – protokoły odbioru usług i dostaw.

Dla zadania prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dofinansowania, oraz wydatków na realizację zadania z FRKF, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych. AZS ZG sporządził i przedłożył Ministrowi Sportu rozliczenie dofinansowania w zakresie rzeczowym i finansowym terminowo w dniu 31 października 2017 r., skorygowane w dniu 22 grudnia 2017 r. Kwotę dofinansowania wykorzystano w całości (1 050 tys. zł). Trwałość zadania inwestycyjnego została zachowana poprzez utrzymanie funkcji sportowych obiektu, a także niewydzierżawianie go. Własność obiektu nie uległa zmianie i nie został on

⁴⁴ Dalej: Umowa inwestycyjna

⁴⁵ Zgodnie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. poz. 2252), dalej: Rozporządzenie z dnia 18 grudnia 2015 r.

obciążony w sposób uniemożliwiający bądź utrudniający korzystania z niego w celach sportowych.

(akta kontroli str. 118-121, 126-134, 168-178, 251-265)

1.8. AZS ZG posiadał prawo dysponowania gruntem na cele budowlane związane z realizacją inwestycji w ramach badanej umowy inwestycyjnej na podstawie księgi wieczystej nr GD1G/00018645/5, wg stanu na dzień 26 stycznia 2016 r. oraz umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste w formie aktu notarialnego z 12 marca 2003 r., Repertorium A nr 488/2003. Dysponował zatwierdzonym projektem budowlanym pn. „Przykrycie boiska sportowego halą typu namiotowego wraz z zapleczem szatniowo-rekreacyjnym”. Decyzją nr – WI-II.7840.1.241.378.2013.MW z dnia 28 lipca 2015 r. Wojewoda Pomorski zatwierdził projekt i udzielił pozwolenia na budowę/ wykonanie robót budowlanych, dla inwestycji pn. „Przykrycie boiska sportowego halą typu namiotowego wraz z zapleczem szatniowo-rekreacyjnym na terenie AZS Gdańsk – Górki Zachodnie przy ul. Stogi 20, na działce nr 1/48 obręb 273 w Gdańsku”.

(akta kontroli str. 137-140, 179-194, 967)

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴⁶, ustanowiono inspektora nadzoru inwestorskiego, który reprezentował inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem, pozwoleniem na budowę, a także przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Sprawdzał i odbierał roboty budowlane ulegające zakryciu lub zanikające, uczestniczył w próbach i odbiorach technicznych instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych, a także w czynnościach odbioru gotowych obiektów budowlanych i przekazywaniu ich do użytkowania. Potwierdzał również faktyczne wykonanie robót. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego i kierownik budowy posiadali wymagane uprawnienia budowlane.

Kierownik budowy, protokolarnie przejął plac budowy, prowadził dokumentację budowy, wykonywał zalecenia zwarte w dzienniku budowy, a wpisem do dziennika budowy z dnia 13 czerwca 2017 r. zgłosił obiekt do odbioru końcowego. Kierownik budowy złożył oświadczenie o wykonaniu badanej inwestycji niezgodnie z projektem budowlanym, zgodnie z warunkami pozwolenia na budowę oraz obowiązującymi przepisami, a także o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy. W niniejszym oświadczeniu opisał zmiany w stosunku do rozwiązań projektu, jako konieczne i mające charakter nieistotny. W dniu 7 lipca 2017 r. dokonano protokolarnego odbioru końcowego robót.

Obiekt oddano do użytkowania, po decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 31 lipca 2017 r. udzielającej pozwolenia na użytkowanie budynku o funkcji sportowej z zapleczem szatniowo-rekreacyjnym wraz z infrastrukturą techniczną i instalacyjną.

(akta kontroli str. 137-140, 195-251)

1.9. W okresie objętym kontrolą, AZS ZG otrzymał 16 dotacji od jst na zadania na łączną kwotę 575,4 tys. zł z Gminą Miasta Gdańska.

Badaniem objęto dwie umowy o najwyższych kwotach dotacji, tj.:

- umowę nr RWB-W/4482/BPS/219/U-W/Bież/2017 z 25 września 2017 r. na dotację w wysokości 100 tys. zł na realizację zadania publicznego pt. Amber Expo Półmaraton Gdańsk 2017,
- umowę nr RWB-W/2097/BPS/128/U-W/Bież/2019 z 12 kwietnia 2019 r. na dotację w wysokości 66,4 tys. zł na realizację zadania publicznego pt. Regaty Nord Cup 2019.

⁴⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 1333, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

Badaniu poddano jeden dowód księgowy o wartości 30 000 zł wydatkowanego dofinansowania w ramach realizacji zadania Amber Expo Półmaraton Gdańsk 2017, (30%) oraz 5 dowodów księgowych o łącznej wartości 19 985 zł wydatkowanego dofinansowania w ramach realizacji zadania Regaty Nord Cup 2019 (30%). Otrzymane dotacje zostały wykorzystane w całości i rozliczone zgodnie z zapisami ww. umów. Sprawozdania z realizacji zadań sporządzono prawidłowo i złożono terminowo.

(akta kontroli str. 9, 967)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawnym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dofinansowanie w kwocie 21 500 zł wykorzystane zostało na zadania zrealizowane po upływie terminu obowiązywania umowy.

Stwierdzono, że w ramach umowy o dofinansowanie nr 2018/0128/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z dnia z dnia 23 kwietnia 2018 r. (dofinansowanie 5 500 tys. zł) kwota ze środków FRKF w wysokości 21 500 zł została wykorzystana po upływie terminu realizacji zadania, tj. 31 grudnia 2018 r. Było to niezgodne z § 2 ust. 1 umowy o dofinansowanie⁴⁷ oraz decyzją nr 57 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Sport Akademicki” w 2018 r. w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży⁴⁸, zgodnie z którymi zadanie może być realizowane wyłącznie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. W toku kontroli NIK, stwierdzono, że jedno z zadań cząstkowych, realizowane w ramach umowy przez AZS Warszawa (pn. „Szkolenie Strefowe B” w ramach Akademii Liderów AZS) nie odbyło się w planowanym terminie w listopadzie 2018 r., natomiast faktycznie zostało wykonane w terminie 7-10 lutego 2019 r.

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że w trakcie weryfikacji dokumentów realizacji zadania, zadanie cząstkowe (szkolenie regionalne – strefa B), zostało zrealizowane po terminie obowiązywania umowy. Szkolenie pierwotnie zaplanowane na przełom listopada i grudnia 2018 r. (i tak rozliczone) po przesunięciach z przyczyn obiektywnych (wg informacji bezpośredniego organizatora) ostatecznie zostało zrealizowane w lutym 2019 r..

W trakcie kontroli NIK kwota dofinansowania (21 500 zł) została zwrócona przez AZS ZG na rachunek Ministerstwa w dniu 8 lipca 2021 r. (15 500 zł) oraz 13 lipca 2021 r. (5 000 zł)⁴⁹, bez należnych odsetek.

Zdaniem NIK wykorzystanie dofinansowania po upływie terminu realizacji zadania świadczy o braku w AZS ZG dokładnej weryfikacji wydatków na etapie rozliczenia końcowego dofinansowania.

(akta kontroli str. 276-284, 504, 734-746, 967)

2. Opłaty od uczestników/zawodników za udział w AMP pobierane były niezgodnie z Programem Sport Akademicki.

W toku kontroli NIK, stwierdzono, że w ramach realizacji zadań dofinansowanych w ramach Programów Sport Akademicki na lata 2018, 2019, 2020, 2021 (m.in. umowa Sport Akademicki 2018, umowa Sport Akademicki 2020) przez jednostki podlegające AZS ZG realizujące zadania częściowe – AMP pobierano opłaty od uczestników/zawodników-studentów zadania, co było niezgodne z decyzjami

⁴⁷ Umowa nr 2018/0128/0281/Sub.B/DS-SWD/18/MS z dnia 23 kwietnia 2018 pomiędzy MSiT a AZS ZG.

⁴⁸ Dz. Urz. Ministra SiT, poz. 94, ze zm.

⁴⁹ Pismo L.dz. 409/2021 z dnia 13 lipca 2021 r. AZS ZG do Dyrektora Departamentu Sportu dla Wszystkich w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Ministra Sportu ws. Programów Sport Akademicki na lata 2018, 2019, 2020 i 2021, w których zapisano, iż przedsięwzięcie nie może zakładać pobierania jakichkolwiek opłat od uczestników zadania (w punkcie 8 „Główne warunki realizacji” rozdziału VI. Opis, terminy i warunki realizacji zadań). Zapisy dopuszczające pobieranie opłat od uczestników znajdowały się w corocznych regulaminach AMP (opracowanych przez AZS ZG)⁵⁰ oraz w komunikatach AMP dotyczących poszczególnych dyscyplin sportowych⁵¹. We wnioskach o dofinansowanie AZS ZG wskazał, że pobiera jedynie „opłatę za udział w zawodach” (opłata startowa) na pokrycie częściowych kosztów ich organizacji od zgłaszających instytucji (klub/uczelnia)⁵².

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że opłaty startowe są pobierane od instytucji (uczelnii/Klubów AZS) zgłaszających studentów, jako reprezentacje danej uczelni czy Klubu. Informacja zawarta w Regulaminie AMP, jest jedynie informacją pomocniczą, pozwalającą wskazać wysokość opłaty startowej w zależności od liczebności reprezentacji uczelni czy Klubu. Opłaty startowe to wynik mnożenia liczby osób przez kwotę 20 zł. Ze względów niezależnych od organizatora zawodów, wpłaty te są dokonywane w różnej formie, a jako organizator AZS, nie ma wpływu na to jak w danej uczelni i na podstawie jakich regulacji są one refundowane/pokrywane/zwrocane.

Zdaniem NIK dopuszczenie przez AZS ZG do pobierania opłat, w sposób niezgodny z zapisami Programu Sport Akademicki, świadczy o niewłaściwym nadzorze przez Związek nad podległymi organizacjami środowiskowymi i Klubami AZS, wykorzystującymi dofinansowanie ze środków publicznych.

(akta kontroli str. 268-269, 605-613, 635-636, 712-716)

3. Prowadzona ewidencja księgową realizowanych przez AZS ZG zadań w ramach Programu Sport Akademicki i Programu ACSS nie zapewniała pełnego wyodrębnienia środków otrzymywanych z dotacji i wydatków dokonywanych z dotacji.

W ewidencji księgowej AZS ZG na 2018 r. i 2019 r. na koncie 740 nie zostały wyodrębnione środki dotacji otrzymanej od Ministra dla umów zawartych na 2018 r. i 2019 r. w ramach Programu Sport Akademicki, tj. umowa Sport Akademicki nr 2018/128/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z 23 kwietnia 2018 r. i nr 2019/0021/0281/Sub.B/DS-SWD/18/MS z 28 lutego 2019 r., księgowane z dotacjami z innych umów dotacyjnych⁵³.

Ponadto w ewidencji księgowej na 2018 r. i 2020 r. część kosztów (wydatków) pokrywanych ze środków dotacji z FRKF w ramach Programu ACSS nie została

⁵⁰ Regulamin Ogólny Akademickich Mistrzostw Polski⁵⁰, pkt. XI Zasady Finansowania, ppkt. 11.4., wg którego Kluby AZS/uczelnie /uczestnicy w ramach częściowego pokrycia kosztów organizacji AMP uiszczają opłatę za udział w AMP w wysokości 20 zł netto, https://ampy.pl/files/docs2021/regulaminy/2021_regulamin_ogolny.pdf, dostęp: 21.07.2021 r.

⁵¹ Uczestnikom oferowano różne warianty pobytu (w tym zakwaterowanie, wyżywienie, gadzety, karnety sportowe), a ponadto zapisano, że niezależnie od wybranego wariantu należy dodatkowo uiścić opłatę za udział w AMP w wysokości 20 zł od każdego zawodnika biorącego udział w zawodach.

⁵² Organizacja środowiskowa AZS Warszawa pobierała od uczestników opłaty za udział w Akademickich Mistrzostwach Polski: w 2018 r. pobrano 10 230 zł (w tym 520 zł opłaty za udział), w 2019 r. pobrano 11 945 zł (w tym 760 zł opłaty za udział), w 2020 r. pobrano 1230 zł (w tym 180 zł opłaty za udział), w 2021 r. pobrano 12 415 zł (w tym 640 zł opłaty za udział). Organizacja Środowiskowa AZS w Poznaniu na realizację zadań otrzymała od uczelni w 2018 r. opłaty w kwocie 64 580 zł, a w 2020 r. opłaty w kwocie 208 470 zł, które pochodziły z wpłat od uczestników.

⁵³ Na wydrukach konta 740-03 za 2018 r. i 2019 r. (Księga Główna – Salda Kont, Dzienniki od BA do ZW, Konta od 740-1 do 740-09) oprócz dotacji dotyczących umowy na realizację projektu „Młodość Pełna Pasji” – umowy nr 2018/128/0281/Sub.B/DS.-SWD/18/MS z dnia 23 kwietnia 2018 r. i nr 2019/0021/0281/Sub.B/DS-SW D/18/MS z dnia 28 lutego 2019 r., zostały zaksięgowane inne dotacje, tj.: 1) w 2018 r. – z umów nr: 2018.0216./0281/Su (20.000 zł), 2018.0217.281/Su (100.000 zł), 2018/03100/273/Udot/DS (20.000 zł), 281/Sub.C/DS. (25.000 zł), 2) w 2019 r. – z umów nr: 2019.201.0273/UDot regaty (20.000 zł), 2019.255./0273/UDot/ (100.000 zł), 291.201.273/UDot/DS (20.000 zł), 2019.0165.0281/SubB/ (250.000 zł).

wyodrębniona księgowo, tj. nie zawiera znacznika wskazującego na pokrycie kosztów z dotacji FRKF dla danej umowy⁵⁴

Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. umów o dofinansowanie, AZS ZG był zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadania publicznego zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że zgodnie z polityką rachunkowości wyodrębnienie ewidencji finansowo-księgowej w związku z otrzymanymi dotacjami dokonywane jest za pomocą jednostek/znaczników, które przypisane są do poszczególnych zadań. Oznacza to, że wszystkie dokumenty kosztowe i przychodowe księgowane są na kontach księgowych wskazanych w Planie Kont, a ich przypisanie do danej dotacji następuje poprzez oznaczenie ich odpowiednim znacznikiem/jednostką. Ze względu na wyodrębnienie w części dotacji poszczególnych zadań jednostkowych, wyodrębniono przypisane tym zadaniom jednostki/znaczniki. W takiej sytuacji wyodrębniona ewidencja składa się z sumy zapisów oznaczonych wszystkimi jednostkami/znacznikami dotyczącymi tej dotacji.

Ponadto Sekretarz wyjaśnił, że w systemie PROBIT (tj. w latach 2017-2019) jednostka/znacznik mogła mieć długość maksymalnie 5 znaków. W związku z potrzebą wyodrębnienia kilku tysięcy różnych jednostek/znaczników w jednym roku realizacji umowy w przypadku tzw. zadań kodowych (akcje 1-4 zgodnie z załącznikiem 1) postanowiono dostosować nazwę jednostki/znacznika do zapisów umowy. To, że przedmiotowe jednostki/znaczniki nie rozpoczynają się od liczby „5” nie oznacza, że ich nie ma albo, że nie dotyczą przedmiotowej umowy. Zgodnie z przyjętą zasadą np. Zgrupowania krajowe (pozycja 1 załącznika 1) księgowane są na koncie 402-31 z jednostkami/znacznikami oznaczającymi numery poszczególnych akcji zgodnie z załącznikiem 2 do umowy w układzie XXYYY, gdzie XX oznacza skrót sportu, w ramach którego realizowana jest akcja, a YYY numer akcji w danym sporcie zgodnie z tym samym załącznikiem tzw. zadania niekodowe. tj. wskazane w załączniku 1 w pozycjach 7-18. księgowane są z oznaczeniem jednostki/znacznika odpowiadającego numerowi danego zakresu zadania wynikającego wprost z załącznika 1 do umowy tj. 50007 => Doszkalanie kadry 50008=> Leki, suplementy diety, odżywkę, itd. Znaczniki o numerach 50001-50006 nie są wykorzystywane, ponieważ zadania określone w załączniku 21 w pozycjach od 1 do 4 oznaczane są w sposób odpisany powyżej w odniesieniu do zadań kodowych, a zadania wskazane w poz. 5 i 6 nie są realizowane w ramach programu ACSS. Wpływ z środków z dotacji oznaczany jest znacznikiem 50000. W programie RAKS SQL ogólne zasady przydzielania znaczników są następujące: np. Znacznik rozpoczynający się cyfrą 1 - ACSS, zadania kodowe, zgrupowania krajowe, pozycja 1 załącznika 1 do umowy; Znacznik rozpoczynający się cyfrą 2 - ACSS, zadania kodowe, zgrupowania zagraniczne, pozycja 2 załącznika 1 do umowy, itd.

Zdaniem NIK wyodrębnienie ewidencji księgowej powinno być pełne i dotyczyć wszystkich operacji finansowych, zarówno przychodów z dotacji, jak i dotyczących wydatków dokonywanych z dotacji ze środków publicznych. W ocenie NIK przyjęty system znaczników w zakresie wydatków z dotacji nie zapewnia wyodrębnienia księgowego wydatków dokonywanych na podstawie umowy dotacji.

(akta kontroli str. 444-450, 617-629, 759-966)

⁵⁴ Umowa ACSS 2018: BA003-ZE064 – Zgrupowania o konsultacje krajowe wydzielone na koncie 402-31, BI016-ZW014 – zgrupowania o konsultacje zagraniczne wydzielone na koncie 402-32, BI010-ZE054 – Zawody krajowe wydzielone na koncie 402-33, BI027-ZE013 – Zawody zagraniczne wydzielone na koncie 402-34; Umowa ACSS 2020: 1BPLA01-1ZGW121 – Zgrupowania o konsultacje krajowe wydzielone na koncie 402-31, 2BPLA01-2ZASN14 – Zgrupowania o konsultacje zagraniczne wydzielone na koncie 402-32, 3BPLA01-3ZASN11 – Zawody krajowe wydzielone na koncie 402-33, 4BPLA01-4ZASN11 – Zawody zagraniczne wydzielone na koncie 402-34.

4. Na dekretacjach 82 dowodów księgowych nie wskazano osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych.

Stwierdzono, że dekretacje dowodów księgowych z 2020 r. w ramach umowy Sport Akademicki 2020 (75 dowodów) i umowy ACSS 2020 (7 dowodów) z programu księgowego RAKS SQL Finanse i księgowość nie zawierały wymaganego podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania określone w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych.

Sekretarz Generalny AZS ZG wyjaśnił, że Stowarzyszenie działa w oparciu o art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym można zaniechać zamieszczania danych na dowodzie, o których mowa w ust. 1 pkt. 6, jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych. Zdaniem AZS takie postępowanie potwierdzone jest w polityce rachunkowości odpowiednio dla lat 2017-2019 (program PROBIT) i 2020-2021 (program RAKS SQL) w pkt. 4. Zdaniem AZS, udokumentowanie, w obu programach księgowych wskazanych w art. 21 ust. 1 pkt. 6 danych dotyczących osoby odpowiedzialnej za wskazania określone w omawianym przepisie, zostało okazane poprzez pokazanie tych danych bezpośrednio w obu programach. W Wykazie i opisie działania programów komputerowych stosowanych w AZS⁵⁵ nie określono w jaki sposób wskazywana jest w dekretacjach osoba dokonująca dekretacji (uprawnione są dwie osoby, główny księgowy i pracownik Działu Finansowo-Księgowego). W trakcie kontroli uzupełniono brakujące podpisy.

Zdaniem NIK dokonywane dekretacje dowodów księgowych powinny wskazywać osobę odpowiedzialną za sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych jednostki, co wynika z przepisów ustawy o rachunkowości.

(akta kontroli str. 444-450, 489-493, 747-756, 759-967)

5. Nie była prowadzona ewidencja dystrybucji suplementów diety i odżywek, dystrybucji sprzętu sportowego, wykazu badań diagnostycznych zawodników, listy uczestników akcji szkoleniowych, miejsc pobytu zawodników do celów kontroli antydopingowej oraz ubezpieczeń zawodników kadry narodowej od następstw nieszczęśliwych wypadków w ramach realizacji umowy ACSS 2020.

Stanowiło to naruszenie ppkt 7 w pkt 5 rozdziału VII. Zakres i warunki realizacji zadania Programu ACSS na 2020 r.⁵⁶ zobowiązującego AZS ZG jako zleceniobiorcę do prowadzenia ww. ewidencji.

Do dnia zakończenia kontroli w AZS ZG, kontrolerom nie przekazano powyższych ewidencji. Zgodnie z § 15 ww. umowy, AZS ZG zwrócił się do Ministra Sportu o zgodę na przeniesienie ww. obowiązków wynikających z realizacji umowy nr 2020/0222/0281/SubB/DSW z dnia 31 lipca 2020 r. na Kluby AZS pismem nr I.dz. DSW/MW/80/2020 z 31.07.2020 r. Pismem nr DSW-WSM.4114.2.2020 z dnia 5.08.2020 r. Dyrektor DSW wyraził zgodę, z wyłączeniem punktów: „prowadzenie ewidencji wskazanych w Decyzji nr 1 Ministra Sportu z dnia 7 stycznia 2020 r., i przechowywanie dokumentacji z nimi związanych w danej jednostce terenowej AZS”, „posiadanie wszystkich oświadczeń i zaświadczeń dotyczących poszczególnych osób objętych Programem ACSS wymaganych Decyzją nr 1

⁵⁵ Załącznik do Zarządzenia Sekretarza Generalnego Akademickiego Związku Sportowego z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie: wykazu programów komputerowych używanych w Akademickim Związku Sportowym oraz zasad bezpieczeństwa i archiwizacji danych na nośnikach komputerowych.

⁵⁶ Stanowiącego załącznik nr 1 do decyzji nr 1 Ministra Sportu z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie ogłoszenia „Programu dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadań w zakresie szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży, realizowanego w Akademickich Centrach Szkolenia Sportowego, Wojskowych Centrach Szkolenia Sportowego, Ośrodkach Szkolenia Sportowego Młodzieży Ludowych Zespołów Sportowych w roku 2020” (Dz. Urz. Ministra Sportu, poz. 1).

Ministra Sportu z dnia 7 stycznia 2020 r.," „posiadanie praw autorskich do utworów powstałych w związku z realizacją zadania realizowanego w ramach Programu ACSS"; argumentując, że zgodnie z Decyzją nr 1 Ministra Sportu z dnia 7.01.2020 r., oraz zapisami zawartymi w umowie, powyższe znajduje się w gestii AZS ZG.

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że rok 2020 był pierwszym – od 15 lat – w którym nie uzyskano pełnej zgody na opisywane przeniesienie praw i obowiązków. Prowadzenie poszczególnych ewidencji jest dla AZS ZG niemożliwe bądź utrudnione, ponieważ Zarząd nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania kontroli nad stanem magazynowym suplementów, odżywek czy sprzętu sportowego, a częsta aktualizacja czy przesyłanie informacji o wydawanych zasobach w czasie rzeczywistym byłoby nieracjonalne organizacyjnie. Ponadto każdorazowy przyjazd zawodników do Warszawy jest dla nich kłopotliwy, zwłaszcza w czasie pandemii Covid-19. Ponadto Sekretarz Generalny zwraca uwagę, że badania diagnostyczne wykonywane są w różnych miastach, a działania w tym zakresie, często doraźne zależą od cyklu treningowego, stanu zdrowia zawodników, co rodzi problemy aktualizacyjne. Zawodnicy nie mają możliwości przyjazdu do Warszawy kilka razy w roku, w celu podpisania listy obecności, zwłaszcza w czasie pandemii Covid-19. Analogiczna sytuacja dotyczy listy uczestników akcji szkoleniowych, ponieważ duża zmienność w parametrach prowadzonych akcji (czasowych, geograficznych czy osobowych) sprawia, że tylko jednostka terenowa posiadająca bezpośredni kontakt klub-trener-zawodnik jest w stanie na bieżąco i aktualnie zapewniać adekwatność dokumentacji w stosunku do realizacji, zwłaszcza w czasach pandemii. Różnorodność zawierania umów ubezpieczeniowych sprawia, że prowadzenie ewidencji ubezpieczeń na poziomie jednostki terenowej jest najlepszym gwarantem kontroli kompletności i aktualności umów, także wobec dochodzenia nowych zawodników do programu. Ewidencja miejsc pobytu zawodników do celów antydopingowych prowadzona centralnie, przez AZS ZG, wymagałaby dużych środków do stworzenia odpowiedniego systemu, a także zabezpieczenia nad jego egzekwowaniem. Prowadzenie takiej ewidencji wobec ograniczonej do 10% wysokości kosztów pośrednich oraz braku odpowiedniej pozycji w katalogu kosztów bezpośrednich byłoby nieracjonalnym obciążeniem finansowym dla programu. Ponadto nie ma uregulowań prawnych kto i na jakich zasadach mógłby z tej wiedzy korzystać.

Zdaniem NIK, AZS ZG powinien posiadać ewidencje związane ze szkoleniem sportowym zawodników w ramach Programu ACSS oraz wprowadzić mechanizmy organizacyjne zapewniające prowadzenie ewidencji przez jednostki podlegające realizujące szkolenie w ramach ACSS (kluby sportowe i OS), monitorowanych i posiadanych w AZS ZG.

(akta kontroli str. 324-326, 632-634)

6. Zakup sprzętu sportowego i specjalistycznego w ramach realizacji umowy ACSS 2020 dokonany został niezgodnie z Wytycznymi dotyczącymi wyboru kontrahentów w zakresie zakupu sprzętu sportowego i specjalistycznego z dnia 30 marca 2017 r., tj. bez wysyłania zapytania ofertowego do co najmniej 3 podmiotów, a także niezachowanie wymaganej treści zapytania oraz bez zastosowania stosował trybu przetargowego, o którym mowa w § 17 ust. 2 umowy ACSS 2020.

Stwierdzono, że AZS ZG w ramach realizacji umowy ACSS 2020 dokonał 6 zakupów sprzętu sportowego i specjalistycznego od dostawców na kwoty: 55 227 zł i 57 519,72 zł (z jedną firmą), 88 566,86 zł (z jedną firmą), 74 496 zł (z jedną firmą), 84 140 zł (z jedną firmą), 48 000 zł (z jedną firmą). Zgodnie z ww. Wytycznymi w przypadku przekroczeniu zamówienia w kwocie 30 tys. zł brutto, należało przesyłać do co najmniej 3 podmiotów zapytanie ofertowe, a następnie dokonać wyboru najkorzystniejszej oferty, również w formie zapytania

telefonicznego. Przy dokonywaniu opisywanych zakupów, nie przestrzegano Wytycznych w zakresie wysyłania zapytania ofertowego na zakup konkretnego sprzętu do co najmniej 3 podmiotów (zapytania ofertowe wysyłano tylko do jednego lub dwóch podmiotów) oraz nie zachowano wymaganej treści zapytania. Przebieg czynności związanych z wyborem kontrahentów, został opisany w „Notatce dotyczącej zakupu sprzętu sportowego w związku z otrzymaniem środków dodatkowych w ramach Programu ACSS”.

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że biorąc pod uwagę czas do zakończenia umowy, a także konieczność dostarczenia sprzętu przed tym terminem nie było możliwości przeprowadzenia stosownych procedur, w myśl zapisów, że charakter umowy lub jej przedmiot czynią niezasadnym zastosowanie formy przetargu. Zgodnie z wyjaśnieniami, wszystkie transakcje przeprowadzone były z zachowaniem zasady wydatkowania środków publicznych w sposób celowy oszczędny i konkurencyjny. Ponadto, opisywany okres przypadła na szczyt drugiej fali pandemii, co tym bardziej uniemożliwiało przeprowadzenie stosownych procedur w terminie.

Zdaniem NIK, krótki okres do zakończenia realizacji umowy o dofinansowanie nie zwalnia beneficjenta ze spełniania zasad oszczędnego i konkurencyjnego dokonywania wydatków ze środków publicznych, zgodnie z umową o dofinansowanie oraz regulacjami wewnętrznymi AZS.

(akta kontroli str. 503-506, 522, 757-758, 967)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą AZS ZG realizował zadania dotyczące rozwoju sportu akademickiego. W latach 2017-2021 (do 31 marca) wykorzystał dofinansowanie ze środków publicznych w łącznej kwocie 80 836,9 tys. zł, w tym przekazane przez Ministra Sportu – 78 818,6 tys. zł, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 1 084,5 tys. zł, jst – 575,4 tys. zł, PFRON – 358,4 tys. zł. Na zadania dofinansowane przez Ministra Sportu ze środków FRKF, wydatkował w ramach Programu Sport Akademicki 17 500 tys. zł, Programu ACSS – 46 775 tys. zł i Programu AMŚ – 8 019,7 tys. zł, natomiast na zadania dofinansowane ze środków budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna w ramach Programu Sport dla Wszystkich – 5 424 tys. zł.

Środki publiczne wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem, w większości w sposób oszczędny i konkurencyjny oraz zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programach i konkursach. AZS ZG prawidłowo i terminowo rozliczał zadania w ramach zawartych umów dotacyjnych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: wykorzystania dofinansowania w kwocie 21,5 tys. zł na zadania zrealizowane po upływie terminu obowiązywania umowy Sport Akademicki 2018; prowadzenia ewidencji księgowej w ramach realizowanych zadań w Programie Sport Akademicki i Programie ACSS niezapewniającej pełnego wyodrębnienia środków otrzymywanych i wydatkowanych z dotacji; braku w dekretacjach dowodów księgowych wskazania osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych; nieprowadzenia wymaganych w Programie ACSS ewidencji w ramach realizacji umowy ACSS 2020 oraz dokonywania zakupu sprzętu sportowego i specjalistycznego niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi AZS ZG i umową ACSS 2020.

Ponadto, niezgodnie z Programem Sport Akademicki na lata 2018-2020 pobierano opłaty od uczestników/zawodników za udział w AMP przez jednostki podlegające, realizujące przydzielone przez AZS ZG zadania ze środków FRKF, co zdaniem NIK wynikało z niewłaściwego nadzoru AZS ZG nad realizacją zadań. NIK zwraca także uwagę, że w ramach realizacji zadań w Programie Sport Akademicki w latach 2018-2021, AZS ZG nie zawierał porozumień lub umów o współpracy z jednostkami

podległymi, tj. OŚ i Klubami AZS, regulujących zobowiązania wynikające z umowy o dofinansowanie z Ministrem Sportu m.in. w zakresie wydatkowania i rozliczenia przydzielonych kwot dotacji na poszczególne zadania wykonywane przez te jednostki.

OBSZAR

2. Efekty realizacji programów i zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach⁵⁷, najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków – Zjazd AZS. W okresie objętym kontrolą NIK kierunki działania Stowarzyszenia do kolejnego Zjazdu AZS wyznaczały uchwały generalne Zjazdów AZS⁵⁸. Treść dwóch pierwszych uchwał została podzielona na obszary: upowszechnianie, organizacja i ekonomia, a także sport wyczynowy, dla których uchwalono kierunki podejmowanych działań. Uchwałą Generalną XXVIII Zjazdu AZS z 27 czerwca 2020 r. założono powołanie na kolejną kadencję siedmiu rad oraz stworzenie długoterminowej strategii rozwoju AZS i przedstawienie jej podczas Zjazdu Sprawozdawczego AZS w 2022 r.

NIK zauważa, że od daty XXVIII Zjazdu AZS, tj. 27 czerwca 2020 r. AZS działał jedynie w oparciu o zapisy statutu i wewnętrzne regulacje, bez wyznaczonych kierunków działań w podziale na konkretne obszary, określonych w poprzednich uchwałach generalnych. Sekretarz Generalny AZS, nie wyjaśnił przyczyn takiego stanu rzeczy, jego zdaniem ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje Zjazd AZS i tylko wówczas zebrany delegatom przysługują kompetencje podejmowania decyzji o zapisach umieszczanych w uchwałach generalnych.

(akta kontroli str. 39-53, 288)

Statut AZS rozróżnia cztery rodzaje członkostwa w Związku⁵⁹. Członkowie honorowi i wspierający ewidencjonowani są w biurze Zarządu Głównego AZS. W okresie objętym kontrolą w Stowarzyszeniu nie było członków wspierających, a liczba członków honorowych, w kolejnych latach (na dzień 30 września lat 2017-2020), wynosiła odpowiednio: 72, 82, 77, 79 oraz 78 (na dzień 31 marca 2021r.). Liczba zrzeszonych w 17 OŚ AZS członków zwyczajnych i członków uczestników, w poszczególnych latach, wyniosła⁶⁰ (wg stanu na dzień 31 września): w 2017 r. – 33 969 członków zwyczajnych i 5080 członków uczestników zrzeszonych w 216 klubach (198 klubów uczelnianych), w 2018 r. – 32 824 i 5349 w 213 klubach (185), w 2019 r. - 32 386 i 5404 w 194 klubach (177), w 2020 r. – 28 008 i 5572 w 199 klubach (178), a na dzień 31 marca 2021 r. – 18 652 i 4316 w 196 klubach (178). Z powyższych danych wynika, że w ww. latach liczba klubów uczelnianych oraz liczba członków Związku spadła.

Sekretarz Generalny AZS, jako przyczyny takiego stanu rzeczy podał zmiany w przepisach o szkolnictwie wyższym dotyczące zmiany statusu zajęć WF i zmniejszeniu liczby godzin WF na uczelniach. Stwierdził ponadto, że mniejsza liczba studentów uprawiających sport, spowodowała zmniejszenie liczby studentów w sekcjach AZS, a co za tym idzie liczby członków AZS. Zmianie uległy standardy przyznawania stypendiów za wyniki w sporcie. Zmniejszenie szans na ich otrzymanie zadziałało demobilizująco na studentów. Kolejną przyczyną spadku liczby członków AZS, są zmiany demograficzne w postaci zmniejszenia się liczby

⁵⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 2261.

⁵⁸ Uchwała Generalna XXVI Zjazdu AZS z dnia 11 czerwca 2016 r., Uchwała Generalna XXVII Zjazdu AZS z dnia 17 czerwca 2018 r., Uchwała Generalna XXVIII Zjazdu AZS z dnia 27 czerwca 2020 r.

⁵⁹ § 9 ust. 2 Statutu Akademickiego Związku Sportowego uchwalony podczas XXVIII Zjazdu AZS w dniu 27 czerwca 2020 r.

⁶⁰ Na podstawie zestawień przygotowanych przez AZS ZG w oparciu o opłaty składek członkowskich. Otrzymane dane nie są tożsame z danymi wykazanymi w sprawozdaniu z kadencji Zarządu za lata 2016 – 2018 i 2028-2020.

uczelni i studentów, a także ograniczenia organizacyjne wynikające z pandemii Covid-19. Ponadto Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że stan na dzień 31 marca 2021 r. nie jest rzeczywistym obrazem liczebności, ponieważ AZS prowadzi rozliczenie w cyklu roku akademickiego, a więc podsumowanie następuje 30 września każdego roku.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że sposób i forma weryfikacji liczby członków nie pozwalał na stwierdzenie ilu studentów, zawodników zarejestrowanych w pzs, trenerów, instruktorów, było ogółem w AZS w latach 2017 – 2020 (oraz ilu jest obecnie). Nie można także wykazać innych elementów struktury organizacyjnej, np. liczby sekcji sportowych w latach 2017-2020, a także ewentualnego wzrostu lub spadku ich liczby. Sposób zbierania danych na podstawie wewnętrznego druku pn. KFT-11 z Klubów AZS i OŚ nie zapewniał całościowych danych z jednostek podległych. Zdaniem Sekretarza Generalnego AZS, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, brak jest przepisów nadających AZS prawo do gromadzenia, przetwarzania i przechowywania takich danych. Prawo to nie wynika z Prawa o stowarzyszeniach ani ze Statutu AZS. Wyjaśnił, że w sytuacji gromadzenia, przetwarzania i przechowywania tych danych AZS postąpiłby niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ponieważ dane te byłyby danymi nadmiarowymi. Dane dotyczące statusu studenta bądź pracownika wykorzystywane są jedynie w sytuacji i od osób, które zobowiązane są do ich podania ze względu na przyjęte i obowiązujące regulaminy poszczególnych zawodów sportowych, np. AMP czy AMS.

Zdaniem NIK, w AZS brak jest mechanizmu weryfikacji stanu organizacyjnego Związku w zakresie liczby członków o statusie studenta, liczby zawodników, trenerów, szkoleniowców, a także sekcji sportowych, klasy sportowej zawodników, klasy rozgrywkowej zespołów czy grup szkoleniowych. Wprowadzona w 2020 r. zmiana w sposobie pozyskiwania powyższych informacji z klasycznej (papierowej) na elektroniczną (formularz on-line) może okazać się niewystarczająca, ponieważ nie wprowadzono narzędzi do egzekwowania obowiązku sprawozdawczości przez Kluby AZS i OŚ.

(akta kontroli str. (akta kontroli str. 10-36, 605-613, 967)

2.2. W latach objętych kontrolą, w AZS funkcjonowały trzy Centralne Ośrodki Sportu Akademickiego⁶¹: COSA w Gdańsku – Górki Zachodnie, COSA w Wilkasach k. Giżycka, COSA w Zieleńcu.

COSA w Górkach Zachodnich i Wilkasach zarządzane są przez dyrektorów, nad którymi nadzór sprawuje – zgodnie z § 2 Regulaminu Pracy AZS ZG⁶² Sekretarz Generalny AZS. Sekretarz wyjaśnił, że dyrektorzy COSA mogą zaciągać zobowiązania do kwot zatwierdzonych w sporządzanym przez siebie, a zatwierdzanym przez AZS ZG, budżecie. Ponadto są upoważnieni do zawierania umów o pracę, ustalania wynagrodzenia, nadzorowania i kontrolowania pracy pracowników COSA. Ośrodek prowadzi odrębną ewidencję księgową, a także sporządza sprawozdania finansowe.

COSA w Zieleńcu w okresie objętym kontrolą był zarządzany przez prywatny podmiot na podstawie umów dzierżawy z 31 marca 2013 r. i 23 lutego 2018 r. W ww. umowach zabezpieczono możliwość wykorzystywania ośrodka przez AZS ZG.

(akta kontroli str. 10, 39, 46, 57, 88-112, 464, 474)

2.3. W latach objętych kontrolą, AZS dysponował w COSA obiektami sportowymi:

⁶¹ Dalej: COSA.

⁶² Tekst ujednolicony Regulaminu Pracy AZS ZG na 1 stycznia 2016 r. oraz na 1 lipca 2018 r.

- COSA w Górkach Zachodnich – ceglane korty tenisowe, boisko plażowe do piłki siatkowej, hala sportowa, korty tenisowe sztuczne;
- COSA w Wilkasach – hala sportowa wielofunkcyjna, hala tenisowa z kortem tenisowym o nawierzchni „sztuczna trawa”, pięć ceglanych kortów tenisowych zewnętrznych, dwa boiska plażowe do piłki siatkowej, boisko do piłki nożnej typu „Orlik”, boisko wielofunkcyjne zewnętrzne;
- COSA w Zieleńcu – hala sportowa, zaplecze, siłownia, centrum mini-SPA.

Koszty utrzymania obiektów sportowych w obu COSA w Górkach Zachodnich i w Wilkasach wyniosły łącznie: w 2017 r. – 202,7 tys. zł, w 2018 r. – 279,3 tys. zł, w 2019 r. – 330,9 tys. zł, w 2020 r. – 416,4 tys. zł, w I kwartale 2021 r. – 79,4 tys. zł. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Generalnego AZS, wzrost kosztów w COSA był spowodowany zatrudnieniem na umowę o pracę (od maja 2019 r.) instruktora prowadzącego zajęcia szkółki tenisowej oraz półkolonie, a także (od czerwca 2020 r.) pracownika odpowiedzialnego za obiekty sportowe, w tym korty tenisowe ziemne, wzrostem obłożenia hali tenisowej w okresie zimowym, co zwiększyło zużycie oleju opałowego do ogrzewania hali, a także wymianą słupków i siatek tenisowych na dwóch kortach tenisowych ziemnych.

W ramach umów/porozumień o współpracy obiekty sportowe w COSA w Górkach Zachodnich, a także Wilkasach były wykorzystywane przez pzs i kluby sportowe, jako baza szkoleniowa. Związki sportowe, a także zrzeszone w nich kluby wykorzystywały wybudowaną w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu halę w COSA w Górkach Zachodnich (zadanie zostało opisane w pkt 1.7 wystąpienia pokontrolnego) podczas organizowanych konsultacji i zgrupowań sportowych dla zawodników trenujących różne dyscypliny sportowe – w latach objętych kontrolą pzs przeprowadziły 36 szkoleń, dla 356 zawodników (łącznie czas szkoleń – 232 dni), ponadto 50 klubów sportowych przeprowadziło 135 szkoleń dla 1782 zawodników (łącznie czas szkoleń – 763 dni). Obiekt był wykorzystywany podczas zawodów sportowych: Mistrzostwa Polski w Żeglarstwie w Klasach Olimpijskich (2017 r.), Mistrzostwa Europy w Żeglarstwie w Klasie Laser (2021 r.), Regaty Żeglarskie Nord Cup (edycje 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r.), Mistrzostwa Polski w Żeglarstwie (dwie części w 2018 r. i dwie w 2020 r.).

W latach 2017-2021 (do 31 marca) AZS ZG nie wynajmował, nie dzierżawił i nie użyczał od innych podmiotów żadnych obiektów sportowych na okres powyżej 7 dni. AZS ZG, na podstawie umowy wydzierżawił prywatnemu podmiotowi COSA w Zieleńcu na łączny okres od stycznia 2013 r. do grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 88-112, 119, 126-130, 258-265, 284,967)

2.4. Badaniu poddano trzy umowy dotacji udzielonych przez Ministra NiSW nr MNiSW/2017/BM/344, MNiSW/2018/BM/278 i MNiSW/2018/BM/277 (opisane w pkt. 1.6 niniejszego wystąpienia). Celem realizacji dwóch pierwszych umów, było utrzymanie wysokiej pozycji Polski w światowym ruchu sportu studenckiego poprzez optymalne przygotowanie zawodników do udziału w AMS w 2018 r. oraz Letniej i Zimowej Uniwersjadzie w 2019 r. Założono podwyższenie poziomu szkolenia sportowego w dyscyplinach indywidualnych, poprzez poprawę warunków treningowych, zwiększenie liczby dni szkolenia obozowego, doposażenia w specjalistyczny sprzęt sportowy, oraz poprawę opieki szkoleniowej i medycznej, a przy realizacji umowy z 2018 r. dodatkowo rozszerzenie szkolenia sportowego o młodych i obiecujących studentów-sportowców w lepszych obiektowych i klimatycznych.

Zakładane cele obu zadań zostały zrealizowane. Zawodnicy realizowali zakładane treningi. Uzyskano postęp w poziomie umiejętności technicznych, a także podniesiono poziom cech motorycznych zawodników. W 2017 r. AZS, podczas Gali

FISU⁶³, został ogłoszony Najlepszą Federacją Sportu Studenckiego na świecie. Podczas realizacji umowy z 2017 r. zorganizowano 11 zgrupowań dla 33 zawodników pod kątem występów w Letniej Uniwersjadzie w 2017 r., a także 9 akcji szkoleniowych dla 61 zawodników ukierunkowanych na start w AMŚ w 2018 r. W ramach realizacji umowy z 2018 r. przeprowadzono 21 zgrupowań dla ponad 130 zawodników-studentów. Efektem przeprowadzonych przygotowań było zdobycie 24 medali podczas AMŚ w 2018 r. (4 - podnoszenie ciężarów, 4 – wioślarstwo, 10 – kajakarstwo, 6 – zapasy). Zgodnie z ofertą realizacji zadania publicznego w 2017 r. i 2018 r., odbiorcami podejmowanych działań miało być około 500 sportowców-studentów zrzeszonych w AZS i realizujących szkolenie na poziomie wyczynowym ukierunkowanym na udział w imprezach światowych w około 20 klubach sportowych AZS. W zadaniach nie objęto zakładanej liczby uczestników, w 2017 r. uczestniczyło 94 osoby (19%), a w 2018 r. – 130 osób (26%).

Celem realizacji trzeciej z badanych umów było zachęcenie studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami do aktywności w życiu sportowym i akademickim. Podczas organizacji 5 konferencji naukowych prowadzonych w formie warsztatów, założono promowanie sportu osób z niepełnosprawnościami. W ramach wsparcia 12 sekcji sportowych osób z niepełnosprawnościami przewidziano zakup sprzętu sportowego⁶⁴, umożliwiającego wsparcie lokalnych działań aktywizujących studentów. Założono uczestnictwo około 600 studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami w zajęciach sportowych i szkoleniach w około 30 sekcjach AZS. Dodatkowym zakładanym rezultatem przy realizacji dotowanego zadania, było zwiększenie liczby członków z niepełnosprawnościami w AZS (o około 10%).

W zorganizowanych w ramach realizacji zadania 10 cyklach zajęć sportowych wzięło udział łącznie 291 uczestników, natomiast w 5 zorganizowanych konferencjach uczestniczyło łącznie 267 osób. W związku z powyższym realizowanymi zadaniami objęto zakładaną liczbę uczestników – z zakładanych około 600 osób w szkoleniach i konferencjach uczestniczyło łącznie 558 osób.

(akta kontroli str. 503-519, 967)

2.5. Celami Programu Sport Akademicki były: zwiększenie aktywności fizycznej studentów; tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego, współzawodnictwa sportowego oraz kształtowanie zdrowego stylu życia studentów; kształtowanie rozwoju psychofizycznego studentów, kreowanie aktywności fizycznej jako niezbędnego czynnika do prawidłowego funkcjonowania organizmu, budowa postaw obywatelskich i wolontariatu sportowego; wspieranie inicjatyw i działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego oraz promocja społecznych, wychowawczych, prozdrowotnych i edukacyjnych walorów sportu.

W ramach umowy Sport Akademicki 2018 i umowy Sport Akademicki 2020 cele zrealizowano zgodnie z założeniami poprzez: zorganizowanie całorocznych zajęć w 1913 (2018 r.) i 3003 sekcjach sportowych w klubach uczelnianych AZS (2020 r.), rozgrywek środowiskowych – w 17 (2018 r.) i 16 (2020 r.) ligach międzyuczelnianych, AMP w 45 dyscyplinach sportowych z udziałem 190 (2018 r.) i 150 (2020 r.) reprezentacji uczelnianych, ISPR, programu szkoleń działaczy i wolontariuszy – Akademii Liderów AZS, Europejskich Igrzysk Akademickich, AME, Pucharów ZG AZS oraz opracowanie, przygotowanie i wykonanie materiałów promocyjnych i wydawniczych. W całorocznych systematycznych zajęciach w sekcjach sportowych i Ligach Uczelnianych w 2018 r. wzięło udział 66 767 osób (z zakładanych 62 843), a w 2020 r. 41 440 osób (z 66 000), w 76 zawodach AMP, w 2018 r. wzięło udział 16 707, a w 2020 r. w 73 zawodach 15 168 studentów,

⁶³ Międzynarodowa Federacja Sportu Studenckiego.

⁶⁴ Kijki trekkingowe, zestaw do boccia, aqua gymstic, hantle aqua, powerstick, kosz na sprzęt aqua, rower rehabilitacyjny typu handbike, maska do goalball, zestaw wielozadaniowych piłek z dzwonkami, ochraniacze do goalball.

w cyklu szkoleń Akademia Liderów AZS wzięło udział, w 2018 r. – 570 osób (z 400), a w 2020 r. – 350 (z 300). W Europejskich Igrzyskach Akademickich w 2018 r. udział wzięło 164 zawodników, z zakładanych 150, a w Mistrzostwach Mistrzów Lig Międzyuczelnianych w 2020 r. – 200 z 200 planowanych.

W ramach realizacji projektu Młodość Pełna Pasji w Programie Sport Akademicki, w poszczególnych latach wzięło udział: 2017 r. – 65 286 bezpośrednich uczestników (z zakładanych 66 976) i 412 szkoleniowców, 2018 r. – 66 767 (z 62 843) i 1 638 szkoleniowców, 2019 r. – 749 11 (z 66 993) i 399, 2020 r. – 41 440 (z 66 000) i 399.

W sprawozdaniu z realizacji zadania z roku 2020, jako powód spadku liczby uczestników na poziomie ok. 24% podano ograniczenia dotyczącej liczby uczestników wydarzeń sportowych z powodu panującej pandemii Covid-19. Liczebność reprezentacji została ograniczona (do 250 osób, a następnie do 150), a stan pandemii miał wpływ na niższą frekwencję. AZS ZG poinformował, że wpływ na realizację zakładanych przedsięwzięć mimo obostrzeń związanych z Covid-19, miało wprowadzenie własnych obostrzeń⁶⁵, co pozwoliło uniknąć ognisk zakażeń podczas organizowanych imprez sportowych.

Efekty realizacji projektu Młodość Pełna Pasji w ramach Programu Sport Akademicki były rokrocznie oceniane poprzez klasyfikowanie uczelni w drodze Klasyfikacji Generalnej AMP (punktowej), Klasyfikacji Medalowej AMP, Klasyfikacji AMP z podziałem na typy uczelni, a także zestawienie punktów zdobytych przez OŚ.

W latach objętych kontrolą, najwięcej medali i punktów w AMP, wg klasyfikacji prowadzonej przez AZS, zdobyli studenci uczelni: w roku akademickim 2016/2017: (nie prowadzono klasyfikacji medalowej) wg liczby punktów: Uniwersytet Warszawski – 2350 pkt., Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – 2297 pkt., Politechnika Gdańska – 2169,5 pkt., Politechnika Śląska w Gliwicach - 2052,5 pkt., Politechnika Wrocławska – 2031 pkt.; w roku akademickim 2017/2018: (łącznie medale zdobyli studenci 74 uczelni) wg liczby medali: Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach - 13 zł., 11 sr., 10 br.; Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie – 9 zł., 9 sr., 8 br.; Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie – 9 zł., 5 sr., 1 br.; Uniwersytet Warszawski – 8 zł., 3 sr., 8 br.; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – 7 zł., 14 sr., 9 br., wg liczby punktów: Uniwersytet Warszawski – 2306,5 pkt.; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – 2294,5 pkt.; Politechnika Gdańska – 2205 pkt.; Politechnika Wrocławska – 2055,5 pkt.; Politechnika Śląska w Gliwicach – 2014,5 pkt.; w roku akademickim 2018/2019: (łącznie medale zdobyli studenci 85 uczelni) wg liczby medali: Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach - 12 zł., 17 sr., 8 br.; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie – 11 zł., 3 sr., 6 br.; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – 10 zł., 7 sr., 6 br.; Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie - 8 zł., 13 sr., 13 br.; Uniwersytet Warszawski – 8 zł., 7 sr., 14 br., wg liczby punktów: Uniwersytet Warszawski – 2287 pkt.; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – 2238 pkt.; Politechnika Gdańska – 2190,5 pkt.; Politechnika Wrocławska – 2069,5 pkt.; Politechnika Poznańska – 2048 pkt.

Zgodnie ze Sprawozdaniami z działalności AZS za lata 2017-2020 najwięcej punktów, wg klasyfikacji prowadzonej w AZS ZG, w zakresie realizacji zadania „Młodość Pełna Pasji” uzyskały: w roku akademickim 2016/2017: Środowisko mazowieckie – 22 154 pkt.; małopolskie – 16 412,5 pkt.; wielkopolskie – 15 155,5 pkt.; śląskie – 14 725,5 pkt.; 5. dolnośląskie – 12 457,5 pkt.; a najmniej: lubuskie – 1634,5 pkt.; częstochowskie – 1885,5 pkt.; świętokrzyskie – 1996,5 pkt.; w roku akademickim 2017/2018: mazowieckie – 21 940 pkt.; małopolskie – 16 758 pkt., śląskie – 15 329 pkt.; wielkopolskie – 14 948 pkt.; dolnośląskie –

⁶⁵ <https://www.ampy.pl/aktualnosci/508-covid-19-aktualne-dokumenty>, dostęp: 19 lipca 2021 r.

12 025 pkt.,
a najmniej: częstochowskie – 1585,5 pkt.; lubuskie – 1607,5 pkt.; świętokrzyskie – 1801,5 pkt.; w roku akademickim 2018/2019: mazowieckie – 25 018,5 pkt.; małopolskie – 18 873,5 pkt.; śląskie – 17 293,5 pkt.; wielkopolskie – 16 647 pkt.; dolnośląskie – 12 671 pkt., a najmniej: częstochowskie – 1542,5 pkt.; świętokrzyskie – 1797 pkt.; lubuskie – 1855,5 pkt.

W związku z uczestnictwem reprezentacji w AMP czy Europejskich Igrzyskach Akademickich nie definiowano celów wynikowych, gdyż zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Generalnego AZS, kluczowymi celami było upowszechnianie kultury fizycznej w środowisku akademickim, budowanie poczucia tożsamości wokół rodzimej uczelni i godnego ich reprezentowania zarówno na arenie ogólnopolskiej jak i międzynarodowej, a wyznaczone cele zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 667-711, 967)

2.6. Zakładane przez AZS ZG w umowie ACSS 2018 i umowie ACSS 2020 cele w zakresie rozwoju i szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo, wspomaganie procesu centralnego szkolenia oraz przygotowania do startów krajowych i międzynarodowych, osiągnięto w ramach zaplanowanych konsultacji i zgrupowań krajowych.

Łącznie w ramach realizacji umowy ACSS 2018 AZS ZG zorganizował cztery zgrupowania krajowe dla 63 zawodników i 11 osób towarzyszących, oraz jedno dotyczące doszkalania kadry szkoleniowej, a umowy ACSS 2020 – 20 zgrupowań i konsultacji krajowych dla 84 zawodników i 18 osób towarzyszących. Ponadto AZS ZG dokonał zakupu sprzętu sportowego na łączną kwotę 560 221,18 zł (w 2018 r. - 24 870 zł, a w 2020 r. - 535 351,18 zł). Celami realizowanych programów było zapewnienie zawodnikom optymalnych warunków szkolenia, możliwości podnoszenia poziomu sportowego oraz przygotowania do udziału we współzawodnictwie krajowym i międzynarodowym w sportach i konkurencjach indywidualnych ujętych w programie igrzysk olimpijskich. Powyższe cele zrealizowano poprzez organizowanie krajowych i zagranicznych zgrupowań, szkoleń, konsultacji, a także uczestnictwo w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych.

W latach objętych kontrolą Programem ACSS objęto odpowiednio: 2017 r. - 850 zawodników i 205 szkoleniowców w 28 dyscyplinach sportowych, w 2018 r. 894 zawodników i 216 szkoleniowców w 33 dyscyplinach, w 2019 r. 714 zawodników i 128 szkoleniowców w 31 dyscyplinach, a w 2020 r. 710 zawodników, 214 szkoleniowców w 34 dyscyplinach. Zgodnie z powyższymi danymi, programem objęto zakładaną liczbę osób w ramach realizacji obu badanych edycji programu.

W ramach zakładanych efektów rzeczowych umowy z 2018 r. wyznaczono zdobycie około 20 medali na AMŚ 2018 r. Ze względu na odwołanie w 2020 r. większość zawodów sportowych, ze względu na panującą pandemię, niemożliwym stało się wskazanie efektów szkolenia w formie ilościowej, jak np. liczba medali czy liczba startów w zawodach rangi mistrzowskiej, w ramach realizacji umowy ACSS 2020 r.

Na Uniwersjadzie Letniej w 2015 r. ARP zajęła 14 miejsce w klasyfikacji medalowej (18 medali), w 2017 r. 11 miejsce (25 medali), a w 2019 r. 15 miejsce (15 medali). Na Uniwersjadzie Zimowej w 2015 r. ARP zajęła 11 miejsce (10 medali), w 2017 r. 5 miejsce (12 medali), a w 2019 r. 16 miejsce (2 medale). W AMŚ rozgrywanych są w cyklach dwuletnich w 2016 r. (19 imprez, 74 medali), w 2018 r. (32 imprezy, 57 medali), w 2020 r. zdobyła 6 medali (z zaplanowanych 25 imprez odbyły się trzy w dwóch dyscyplinach – AMŚ w łyżwiarstwie szybkim przerwano z powodu pandemii Covid-19, a AMŚ w grach umysłowych -brydż, szachy rozegrano w on-line). W AMŚ 2020 AMŚ nie jest prowadzona klasyfikacja punktowa poszczególnych mistrzostw, a także klasyfikacja punktowa ogólna AMŚ. Zgodnie z powyższymi

wynikami, nie uzyskano awansu Reprezentacji Polski w klasyfikacji medalowej w kolejnych edycjach zawodów, jaki był celem Programu ACSS i Programu AMŚ.

Sekretarz Generalny AZS w sprawie spadku liczby medali na Uniwersjadach i AMŚ wyjaśnił, że nie da się jednoznacznie uznać, że mniejsza liczba zdobytych medali, czy niższe miejsce w klasyfikacji medalowej reprezentacji, jest wynikiem gorszym w roku 2019 w stosunku do lat ubiegłych. Zróżnicowanie pod względem czasu, miejsca i programu rozgrywania zawodów sprawia, że każdą Uniwersjadę należy traktować jako oddzielne wydarzenie. Dwuletni cykl i konieczność spełnienia kryteriów przez zawodników, sprawia, że wielu biorących udział w poprzedniej edycji, nie mogło wziąć udziału w kolejnej. Program Uniwersjad jest zmienny, gospodarze mają prawo włączania sportów typowych dla ich kraju czy regionu, a sporty nieolimpijskie (np. sambo, belt wrestling, wushu, roller sports) w Polsce są mało rozwinięte. Zdaniem Sekretarza, należy również zwrócić uwagę na fakt, że na uniwersjadzie zimowej w 2019 r. nie rozgrywano konkurencji, w których zwykle ARP zdobywa medale - skoki narciarskie, kombinacja norweska, łyżwiarstwo szybkie. Sekretarz zwrócił uwagę, na problem kolizji terminów AMŚ z seniorskimi imprezami międzynarodowymi. Zawodnicy jadą na imprezy seniorskie, niezależnie od poziomu sportowego i szans na wynik medalowy, pod pretekstem większego prestiżu danej imprezy nad zawodami akademickimi.

Efekty realizacji zadań w ramach Programu ACSS były rokrocznie oceniane w AZS m.in. poprzez klasyfikację klubów i OŚ oraz klasyfikację dyscyplin.

Klasyfikacja klubów i OŚ w AZS wg systemu oceny AZS ZG była następująca: w 2017 r.: 1. AZS AWF Katowice, 2. AZS AWF Warszawa, 3. AZS AWF Kraków, 4. AZS Poznań, 5. AZS AWFIS Gdańsk, w 2018 r.: 1. AZS AWF Katowice, 2. AZS AWF Warszawa, 3. AZS AWF Kraków, 4. OŚ AZS Poznań, 5. AZS UMCS Lublin, w 2019 r.: 1. AZS AWF Katowice, 2. AZS AWF Warszawa, 3. AZS AWF Kraków, 4. AZS UMCS Lublin, 5. AZS AWF Wrocław, w 2020 r.: 1. AZS AWF Katowice, 2. AZS AWF Warszawa, 3. AZS UMCS Lublin, 4. AZS AWF Kraków, 5. AZS AWF Poznań.

Klasyfikacja dyscyplin sportu w AZS wg systemu oceny AZS ZG była następująca: w 2017 r.: 1. lekka atletyka, 2. pływanie, 3. wioślarstwo, 4. kajakarstwo klasyczne, 5. szermierka, w 2018 r.: 1. lekka atletyka, 2. pływanie, 3. kajakarstwo klasyczne, 4. wioślarstwo, 5. szermierka, w 2019 r.: 1. lekka atletyka, 2. pływanie, 3. kajakarstwo klasyczne, 4. szermierka 5. wioślarstwo, w 2020 r.: 1. lekka atletyka, 2. pływanie, 3. kajakarstwo klasyczne, 4. wioślarstwo, 5. taekwondo olimpijskie.

W latach objętych kontrolą, w zawodach⁶⁶ wzięło udział: (liczba dyscyplin / liczba klubów AZS / liczba zawodników AZS/ liczba I, II i III miejsc) MŚS: 20/18/120/3,5,5 (2017 r.); 14/17/91/3,8,5 (2018 r.); 18/17/96,-,8,3 (2019 r.); 7/6/13/-,-,2 (2020); MMŚ: 6/8/25/2,1,2 (2017 r.), 6/ 9/ 19/-,-,-, (2018 r.); 7/7/16/1,1,1 (2019 r.), 2/2/7/-,-,- (2020 r.), MŚJ: 10/11/33/3,-,- (2017 r.); 11/18/50/3,6,1 (2018 r.); 14/11/35/-,1,1 (2019 r.); 5/3/8/-,-,-, (2020 r.); MES: 19/18/108/6,21,8 (2017 r.); 19/21/134/10,9,14 (2018 r.); 17/18/93/11,3,10 (2019 r.); 9/12/ 36/ -,1,4 (2020 r.); MME: 10/16/82/7,6,5 (2017 r.); 9/16/50/6,4,6 (2018 r.); 11/20/76/7,7,7 (2019 r.); 4/8/17/-,1,1 (2020 r.); MEJ: 11/12/34/1,2,7 (2017 r.); 11/14/63/1,4,3 (2018 r.); 13/13/45/3,2,1 (2019 r.); 7/10/21/ 1,2,- (2020 r.); IO: 10/7/25/ -, -, 1, (2018 r.).

W wyniku obostrzeń związanych z Covid-19 Igrzyska Olimpijskie zaplanowane na 2020 r. odbyły się w dniach 23 lipca – 08 sierpnia 2021 r. w Tokio (Japonia). Powołania otrzymało 72 zawodników AZS w 10 dyscyplinach z 13 klubów AZS.

(akta kontroli str. 428-434, 667-711)

⁶⁶ Mistrzostwa Świata Seniorów, Młodzieżowe Mistrzostwa Świata, Mistrzostwa Świata Juniorów, Mistrzostwa Europy Seniorów, Młodzieżowe Mistrzostwa Europy, Mistrzostwa Europy Juniorów, Igrzyska Olimpijskie.

2.7. Głównym celem zadań w ramach umowy Uniwersjada 2019 i umowy AMŚ 2020 było utrzymanie wysokiej pozycji Polski w światowym ruchu sportu akademickiego poprzez wyłonienie ARP, oraz zorganizowanie jej wyjazdu i startu w Uniwersjadach w 2019 r. i AMŚ w 2020 r.

Przy realizacji pierwszej z umów założono uczestnictwo 160 zawodników i 76 osób towarzyszących w 16 dyscyplinach sportowych, a drugiej 188 zawodników i 41 osób towarzyszących w 10 dyscyplinach. W ramach realizacji umowy Uniwersjada 2019 działaniami objęto 207 zawodników (126%) oraz 76 osób współpracujących (100%). W realizacji umowy AMŚ 2020 z powodu odwołania większości zawodów, w związku z pandemią Covid-19, udział wzięło tylko 8 zawodników. W związku z powyższym zrealizowano udział zawodników w planowanych (nieodwołanych) zawodach zagranicznych w ramach realizacji obu badanych umów.

Wśród efektów rzeczowych zaplanowano zdobycie ok. 20 medali w Uniwersjadzie Letniej, a także 30-40 medali w AMŚ. Efektem realizacji powyższych zadań było zdobycie przez młodych zawodników doświadczenia startowego w imprezach najwyższej rangi, a także doświadczenia przez trenerów, personelu pomocniczego i kierowników drużyn systemu zgłoszeń, rejestracji i kontroli. Podczas Uniwersjady Letniej w 2019 r. ARP zdobyła 15 medali. W ramach AMŚ w 2020 r. z zaplanowanych 25 imprez, odbyły się trzy - AMŚ w grach umysłowych (brydż, szachy) rozegrano w formie on-line. ARP zdobyła w nich 6 medali. Nie uzyskano awansu reprezentacji Polski w rankingach medalowych. AZS nie prowadzono liczenia punktów za zajęte miejsca 1 – 8 na Uniwersjadach i AMŚ..

(akta kontroli str. 428-434, 667-711)

AZS ZG przestrzegał procedury w zakresie startu ARP w AMŚ i Uniwersjadach i na 14 dni przed wyjazdem reprezentacji złożył w formie elektronicznej do DSW założenia startu w zawodach wraz z preliminarzem finansowym dotyczącym kosztów uczestnictwa w zawodach, a w terminie 14 dni od zakończenia zawodów sprawozdania z zawodów mistrzowskich (Uniwersjad, AMŚ) wraz z oceną startu i wydrukiem wyników ze strony internetowej organizatora zawodów. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Generalnego, opinie Zespołu Metodycznego, uwzględniające ewentualne dodatkowe wyjaśnienia ze strony AZS przekazywane były bezpośrednio do Ministerstwa. Po zakończeniu międzynarodowych zawodów sportowych, tj. Letniej i Zimowej Uniwersjady w 2019 r., a także AMŚ 2020 r. przekazano do DSW i Zespołu Metodycznego w Instytucie Sportu – Państwowym Instytucie Badawczym sprawozdania z oceny startu dla każdej z dyscyplin sportowych, w których rywalizowali zawodnicy ARP.

(akta kontroli str. 967)

2.8. Zgodnie z § 5 ust. 8 umowy nr 2016/0174/0281/SubA/DIS/S, w dniu 31 lipca 2017 r., AZS zawarł porozumienia o współpracy z czterema pzs rekomendującymi inwestycję do realizacji w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu. Porozumienia te powinny zostać zostały zawarte na co najmniej 10 lat, zawierały potwierdzenie preferencyjnych warunków odpłatności na poziomie kosztów własnych, a także zasady udostępniania obiektu danemu związkowi sportowemu. W toku kontroli NIK, przedstawiono dwa z czterech porozumień – z Polskim Związkiem Towarzystw Wioślarskich (PZWT) i Polskim Związkiem Żeglarskim (PZZ). Nie przedłożono porozumień zawartych z Polskim Związkiem Szermierczym (PZSzerm) i Polskim Związkiem Judo (PZJ). Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 56, 251-265, 444-449)

W latach objętych kontrolą PZZ wykorzystał obiekt do przeprowadzenia 23 szkoleń, dla 126 zawodników na łączny okres 138 dni, PZTW do 7 szkoleń dla 111 zawodników, na łączny okres 66 dni, PZSzerm jednokrotnie dla 11 zawodników na

okres 3 dni. Polski Związek Judo ani razu nie wykorzystywał hali w COSA w Górkach Zachodnich. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza AZS, dyrekcja COSA w Górkach Zachodnich rozsyła oferty współpracy do klubów zrzeszonych w PZJ. AZS wraz z PZJ zaplanował wykorzystanie obiektów w COSA w ramach przygotowań do Letniej Uniwersjady w Chengdu 2021, jednak ze względu na przełożenie tego wydarzenia na 2022 r. plany te nie zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 56, 126-130, 258-261)

2.9. W okresie objętym kontrolą AZS ZG współpracował z pięcioma pzs. Zawarł pięć umów/porozumień z pzs: PZZ, PZTW, PZS, PZJ, oraz Polskim Związkiem Koszykówki (PZKosz). Przedmiotem czterech pierwszych umów było wykorzystanie obiektu sportowego AZS jako bazy szkoleniowej dla celów szkolenia związków zawierających umowy przez 10 lat. Polski Związek Judo jeszcze nie wykorzystywał obiektu, a PZS przeprowadził 1 szkolenie w 2021 r. Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że dyrekcja COSA w Górkach Zachodnich rozsyła oferty współpracy do klubów sportowych zrzeszonych w PZJ – ale pozostają one bez odzewu. AZS wraz z PZJ zaplanował wykorzystanie przez związek obiektów w Górkach Zachodnich w ramach przygotowań do Letniej Uniwersjady w Chengdu 2021, jednak ze względu na przełożenie tego wydarzenia na 2022 r. plany te nie zostały zrealizowane.

Porozumienie zawarte z PZKosz, z dnia 19 marca 2021 r., określało warunki współpracy pomiędzy PZKosz a AZS w zakresie rozwoju koszykówki w środowisku akademickim. Na mocy tego porozumienia przeprowadzone zostały rozgrywki w koszykówce kobiet i mężczyzn lig międzyuczelnianych we współpracy z wydziałami sędziowskimi Okręgowych Związków Koszykówki, a także w COSA w Wilkasach zorganizowano AMP w koszykówce 3x3. Rozgrywki zorganizowano we współpracy z PZKosz, m.in. poprzez obsługę zawodów przez licencjonowanych sędziów Związku. Ponadto, w ramach współpracy AZS z PZKosz, dokonano ustaleń w związku z zasadami powołania ARP na Letnią Uniwersjadę w Chengdu. Po spełnieniu przez zawodników kryteriów udziału w tym wydarzeniu, ostateczną decyzję o ich udziale podejmuje AZS ZG. W ramach opisywanego porozumienia, w COSA w Górkach Zachodnich przygotowująca się do Igrzysk Olimpijskich w Tokio w 2021 r. Reprezentacja Polski w koszykówce 3x3 wykorzystywała pobytowy, szkoleniowy, diagnostyczny i rehabilitacyjny potencjał obiektu.

W wyniku zawartych porozumień i umów ze związkami sportowymi⁶⁷, w latach objętych kontrolą⁶⁸ przeprowadzono 36 szkoleń, trwających łącznie 232 dni, w których wzięło udział 356 zawodników, a 50 klubów sportowych z pięciu pzs⁶⁹, przeprowadziło 135 szkoleń trwających łącznie 763 dni, dla 1782 zawodników.

Ponadto AZS ZG w latach 2017-2021 współpracował z podlegającymi mu OŚ i uczelnianymi sportowymi w ramach działań statutowych oraz realizacji zadań dofinansowanych przez Ministra Sportu w ramach m.in. Programu Sport Akademicki, Programu ACSS i Programu AMŚ. Współpraca z Ministrem NiSW dotyczyła realizacji zadań publicznych w ramach konkursów ofert na Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego. Z jst AZS ZG współpracował w ramach zadań zleconych m.in. pokrycia kosztów organizacji i uczestnictwa w zawodach sportowych organizowanych, zakupu sprzętu sportowego dla klubów sportowych w ramach upowszechniania kultury fizycznej.

(akta kontroli str. 56, 258-265, 318-323, 340-341)

2.10. Zawodnicy Klubów AZS mogą ubiegać się o stypendia, na wniosek AZS, fundowane przez uczelnie lub jst, a w stosunku do zawodników ARP, tj. zawodników

⁶⁷ PZZ, PZKosz, PZ Niesłyszących, PZTW, PZS, PZPN.

⁶⁸ W latach 2020-2021 możliwości wykorzystania obiektów sportowych zostały ograniczone w wyniku obostrzeń związanych z epidemią COVID-19.

⁶⁹ PZPS, PZPN, PZZ, PZTW, PZ Rugby.

reprezentujących Polskę w AMŚ i Uniwersjadach, AZS występuje z wnioskiem o ufundowanie stypendium do odpowiedniego resortu. AZS nie prowadzi stałych programów stypendialnych. Może fundować stypendia dla najlepszych zawodników – studentów ze środków własnych. Z tego tytułu w roku akademickim 2016/2017 AZS przyznał 6 stypendiów, a w 2017/2018 – 5. Kwoty wypłacone z tego tytułu w 2017 i 2018 r. wyniosły odpowiednio – 57,5 tys. zł, a także 37,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 39-40)

Kwestie przyznawania stypendiów sportowych przez AZS uregulowano w Regulaminie Sportowego Stypendium AZS⁷⁰. Określa on, że stypendium jest przeznaczone dla zawodników AZS zarejestrowanych na okres stypendium w pzs w formie licencji z przynależnością do klubu AZS przygotowujących się do Uniwersjad i AMŚ. Jednocześnie zawodnik nie może pobierać państwowego stypendium sportowego lub stypendium pzs. Regulamin określa przyznanie stypendium na 1 rok akademicki w wysokości do 1000 zł. W Regulaminie zawarto informacje o środkach finansowych na stypendia, które mogą pochodzić z Funduszu Działalności Statutowej AZS, dochodów własnych, wpłat i darowizn sponsorów.

(akta kontroli str. 54)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

AZS Zarząd Główny nie posiadał porozumień o współpracy na wykorzystanie obiektu sportowego z dwoma polskimi związkami sportowymi, pomimo że zgodnie z § 16 ust. 1 umowy nr 2016/0174/0281/SubA/DIS/S był zobowiązany do przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją umowy przez okres 5 lat od dnia przyjęcia przez Ministra Sportu rozliczenia dofinansowania.

Sekretarz Generalny AZS wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą zaszło w AZS szereg zmian m.in. zmiana Sekretarza Generalnego oraz większości kierowników działów odpowiedzialnych za przedmiotową dokumentację. W latach 2018-2020 przeprowadzono (etapami) planowane remonty Biura AZS ZG, a także wynajęto dodatkowe pomieszczenie (strych), które stanowi magazyn dokumentacji m.in. umów dotacyjnych. W wyniku wielokrotnego przenoszenia dokumentacji, opisywane porozumienia, najprawdopodobniej zostały umieszczone w materiałach innych spraw. W krótkim czasie kontroli NIK, pracownicy Biura AZS ZG nie byli w stanie odszukać ww. porozumień. Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Generalnego AZS, oryginały porozumień nieznajdujące się w posiadaniu AZS ZG, tj. z Polskim Związkiem Judo, a także Polskim Związkiem Sermierczym, zostały przekazane do Ministerstwa SiT

Zdaniem NIK zmiany kadrowe nie mogą stanowić uzasadnienia dla braku wymaganej dokumentacji dotyczącej realizowanego zadania inwestycyjnego, której obowiązek przechowywania wynika wprost z zapisów umowy dotacyjnej. Powyższe świadczy o braku właściwego nadzoru nad przechowywaniem dokumentacji dofinansowania w kontrolowanej jednostce.

(akta kontroli str. 150-166, 318-323, 444-449)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą AZS ZG Związek osiągnął planowane cele i efekty zadań dofinansowanych przez Ministra Sportu, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz jst.

AZS w latach 2017-2020 osiągnął zaplanowane cele zadań w zakresie rozwoju sportu akademickiego. W efekcie ich realizacji wsparciem objęto 252 337 uczestników-studentów ramach programów Ministra Sportu (w Programie Sport Akademicki – 183 118, Programie Sport dla Wszystkich – projekt Młodość Pełna

⁷⁰ Z dnia 6 września 2013 r., dalej: Regulamin.

Pasji – 65 286, Programie ACSS – 3 168, Programie AMŚ – 765). W ocenie NIK realizowane zadania przyczyniły się do upowszechniania sportu wśród młodzieży akademickiej, zwiększania poziomu rozgrywek i osiągnięć indywidualnych w zawodach sportowych oraz uzyskiwania osiągnięć medalowych na Uniwersjadach Letnich i Zimowych oraz Akademickich Mistrzostwach Świata. W latach 2016-2020 zawodnicy AZS zdobyli 54 medali na Uniwersjadach Letnich i Zimowych i 130 medali na Akademickich Mistrzostwach Świata, jednak nie uzyskano celu jakim był awans reprezentacji Polski w rankingach medalowych tych zawodów, jaki zakładano w Programie ACSS i Programie AMS.

W objętych kontrolą zadaniach realizowanych w ramach Programu ACSS i Programu AMŚ zrealizowano szkolenie sportowe i udział zawodników w zawodach zagranicznych i krajowych (AMŚ w 2018 r. oraz Uniwersjadach Letniej i Zimowej w 2019 r.) osiągając zakładaną liczbę zgrupowań/konsultacji krajowych i zgrupowań/konsultacji zagranicznych oraz zakładane wyniki sportowe.

AZS ZG współpracował z podlegającymi mu organizacjami środowiskowymi i klubami sportowymi w ramach zadań dofinansowanych przez Ministra Sportu oraz Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto współpracował z pięcioma pzs na podstawie zawartych porozumień/umów (przeprowadziły 36 szkoleń dla 356 zawodników, a 50 klubów sportowych zrzeszonych w pzs 135 szkoleń dla 1782 zawodników). Ponadto AZS ZG ze środków własnych wspierał studentów, przyznając 11 stypendiów na przygotowywanie się do zawodów międzynarodowych.

W latach objętych kontrolą, w AZS ZG dysponował obiektami sportowymi w trzech COSA, wykorzystywanych przez pzs i kluby sportowe na szkolenie oraz organizację zawodów sportowych o charakterze europejskim i ogólnopolskim.

W AZS ZG nie wprowadzono także skutecznego mechanizmu weryfikacji stanu organizacyjnego w zakresie pozyskiwania z jednostek podlegających (organizacji środowiskowych, klubów sportowych) i oceny danych o liczbie studentów, zawodników zarejestrowanych w pzs, trenerów, instruktorów, sekcji sportowych, pozwalających na coroczne ich monitorowanie, w szczególności że od 2018 r. liczba członków, sekcji i klubów sportowych w AZS malała.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła braku posiadania porozumień o współpracy na wykorzystanie obiektu sportowego z dwoma pzs, co naruszało zapisy umowy dofinansowania, w zakresie przechowywania dokumentacji związanej z realizacją umowy.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wzmocnienie mechanizmów kontrolnych w celu wyeliminowania wydatkowania środków otrzymanych w ramach udzielonych dotacji po upływie terminu obowiązywania umowy.
2. Podjęcie działań w celu zaprzestania pobierania opłat od zawodników/uczestników zawodów sportowych uczestniczących w zadaniach realizowanych w ramach programu Sport Akademicki.
3. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków z dotacji i wydatków z dotacji zgodnie z umowami o dofinansowanie oraz sporządzenie dekretacji zawierających podpis osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych.

4. Wprowadzenie mechanizmu zapewniającego prowadzenie wymaganych ewidencji przez jednostki AZS realizujące szkolenie w ramach ACSS, monitorowanych i posiadanych w AZS ZG.
5. Dokonywanie zakupu sprzętu sportowego i specjalistycznego ze środków publicznych zgodnie z wymogami umów o dofinansowanie oraz regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi dokonywania zakupów.
6. Przechowywanie pełnej dokumentacji związanej z realizacją zadań realizowanych ze środków publicznych przez okres wskazany w umowie o dofinansowanie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.


Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 17 sierpnia 2021 r

Kontroler
Tomasz Tokajuk
doradca ekonomiczny


.....
podpis

Kontroler
Wojciech Nędzi
starszy inspektor kontroli państwowej


.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
Dyrektor
Piotr Prokopczyk


.....
podpis

